

Sprawozdanie z realizacji w 2018 r.

Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2018

DOMINO III

Jelenia Góra, 2019 rok

Niepełnosprawność jest szerokim zjawiskiem, które za względu na zmiany demograficzne dotyczy coraz większej części populacji.

Nie istnieje jedna, powszechnie uznana definicja niepełnosprawności. W Polsce stosowane są co najmniej dwie definicje dotyczące osób niepełnosprawnych. Pierwsza z nich to definicja wynikająca z przepisów prawa i dotycząca prawnej podstawy kwalifikacji do grupy osób niepełnosprawnych. Natomiast druga, ujmuje nie tylko osoby niepełnosprawne prawnie, ale również osoby, które co prawda orzeczenia nie posiadają, lecz deklarują, że mają ograniczenia w wykonywaniu wybranych czynności (tzw. niepełnosprawność biologiczna).

Niepełnosprawność prawna jest orzekana przez różne instytucje i dla różnych celów. W ramach obowiązujących uregulowań prawnych obecnie funkcjonują dwa systemy orzecznictwa (uregulowane odrębnymi ustawami): dla celów rentowych – orzecznictwo rentowe prowadzone przez ZUS oraz dla celów pozarentowych – orzecznictwo prowadzone przez powiatowe/wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności. Ten dualizm orzecznictwa powoduje brak podstaw do rzetelnej i wiarygodnej informacji o tym, ile osób w Polsce faktycznie posiada prawne orzeczenie o niepełnosprawności.

Na mocy prawa, posiadanie aktualnego orzeczenia wydanego przez uprawnione organy kwalifikuje daną osobę do grupy niepełnosprawnych prawnie i daje podstawę do ubiegania się i korzystania ze specjalnej pomocy, ułatwień i przywilejów, jakie przysługują tej zbiorowości (np. zasiłek pielęgnacyjny, turnusy rehabilitacyjne czy bezpłatne miejsca parkingowe).

Niepełnosprawność biologiczna informuje jedynie o subiektywnej deklaracji osoby, że ma ograniczoną zdolność wykonywania określonych czynności.

Wynika z tego, że poczucie niepełnosprawności nie zawsze idzie w parze z posiadanym dokumentem orzekającym o niej. Każdy człowiek na przestrzeni swojego życia przechodzi okresy, w których krótkotrwale spełnia kryteria niepełnosprawności. Każdy z nas, czasowo lub na stałe, może stać się osobą niepełnosprawną.

Ostatnie dane GUS z roku 2011, dotyczące liczby osób niepełnosprawnych mieszkających w naszym Mieście, podają liczbę 14 339 osób niepełnosprawnych.

Według stanu na koniec 2017 roku odsetek mieszkańców Jeleniej Góry w wieku powyżej 60 roku życia przekroczył 30%, a dłuższe życie nieuchronnie wiąże się z pogorszeniem sprawności zarówno fizycznej, jak i psychicznej.

Oczywiście problem niepełnosprawności nie dotyczy tylko osób starszych. Może on wystąpić także wśród osób bardzo młodych, a nawet dzieci, wskutek wad wrodzonych, chorób przewlekłych, wypadków czy urazów.

Bez względu na przyczyny niepełnosprawności jest ona poważnym problemem społecznym. Kreowanie polityki na rzecz osób niepełnosprawnych stanowi ważne i obligatoryjne zadanie władz samorządowych. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w art 35a ust.1 pkt 1 stanowi, że do zadań powiatu należy m.in. opracowywanie i realizacja, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Uchwałą Rady Miejskiej Jeleniej Góry Nr 444.XLVI.2013 z dnia 19 listopada 2013r., został przyjęty „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych DOMINO III na lata 2014-2018”.

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej (art.7 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych). Miasto Jelenia Góra dysponuje szeregiem instytucji realizujących zadania z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

W Jeleniej Górze funkcjonuje Powiatowy Zespół Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Do zadań Zespołu należy określenie rodzaju niepełnosprawności oraz skutków dla osoby nią dotkniętej. Ponadto do zadań Zespołu należy wydawanie legitymacji potwierdzających status osoby niepełnosprawnej oraz kart parkingowych. W roku 2018 z wnioskiem o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (dotyczy osób, które ukończyły 16 rok życia) wystąpiło do Zespołu 3393 osoby. Natomiast z wnioskiem o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności (dotyczącego osób, które nie ukończyły 16 roku życia) wystąpiło 221 przedstawicieli ustawowych. W okresie sprawozdawczym Zespół wydał 3262 orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia oraz 197 orzeczeń dla dzieci. Wystawiono 2427 legitymacji dokumentujących niepełnosprawność (z czego 2269 dla osób powyżej 16 r.ż.) i 755 karty parkingowe.

W Jeleniej Górze, już kolejny rok z rzędu, działa Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, powołana zarządzeniem Prezydenta Miasta Jeleniej Góry nr 0050.345.2015.VII z dnia 23 września 2015 r. W 2018 r. odbyło się osiem posiedzeń Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, w następujących terminach: 6 marca, 24 maja, 29 maja, 12 lipca, 5 września, 26 września, 21 listopada i 6 grudnia. Ze wszystkich posiedzeń sporządzono Protokoły, które są opublikowane na stronie internetowej Miasta, w zakładce „Sprawy społeczne - Dla Niepełnosprawnych”. Rada, w okresie sprawozdawczym, tj. w 2018 r., prowadziła działania o charakterze inicjatywnym, doradczym oraz konsultacyjnym. Rada, od kilku lat jest inicjatorem i współorganizatorem konkursów „Wolontariusz roku” i „Jeleniogórczanin bez barier”. Członkowie Rady wchodzi w skład komisji konkursowych w ww. konkursach. Wyniki obydwu konkursów są ogłaszane podczas corocznej, grudniowej konferencji, organizowanej we współpracy z Jeleniogórskim Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych z okazji Międzynarodowego Dnia Osoby Niepełnosprawnej.

W 2018 r. Jelenia Góra kontynuowała współpracę z Fundacją Eudajmonia w ramach projektu pt. „Monitoring działań jednostek administracji rządowej i samorządowej w województwie dolnośląskim w kontekście realizacji praw osób z niepełnosprawnościami i dostosowania do postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.” 20 września 2018 r. przedstawiciele Fundacji Imago przeprowadzili monitoring wybranych jednostek miejskich pod względem ich dostępności dla osób niepełnosprawnych. Monitoring objął: Centrum Obsługi Klienta Urzędu Miasta Jelenia Góra, Szkołę Podstawową nr 6, Cieplickie Centrum Kultury „Przystań Twórcza” oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Kontrola poddany został również miejski serwis internetowy. W dniu 17 października 2018 r. w siedzibie MOPS Jelenia Góra odbyło się spotkanie będące kolejnym etapem realizacji projektu pt. „Monitoring działań jednostek administracji rządowej i samorządowej w województwie dolnośląskim w kontekście realizacji praw osób z niepełnosprawnościami i dostosowania do postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych”. Celem spotkania było przedstawienie idei projektu, podjętych do tej

pory działań, a przede wszystkim dyskusja nt. wdrażania postanowień Konwencji ONZ w Mieście Jelenia Góra. Prowadzący spotkanie przedstawili gościom podstawowe zagadnienia związane z Konwencją ONZ, obowiązkami samorządu wynikającymi z ratyfikacji Konwencji przez Polskę oraz obowiązkiem przeprowadzania monitoringu w zakresie jej realizacji. Projekt zakończył się w 2019 r. Rekomendacje otrzymane w trakcie trwania projektu zostały wykorzystane przy tworzeniu kolejnej edycji Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych DOMINO IV na lata 2019-2024.

Realizacja założeń Programu w roku 2018 przedstawiała się następująco:

Cel strategiczny nr 1: Kształtowanie prawidłowego wizerunku osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie

1.1. Cel operacyjny: Kształtowanie wolnego od stereotypów wizerunku osoby niepełnosprawnej

1.2. Cel operacyjny: Kształtowanie właściwych postaw społecznych sprzyjających realizowaniu praw osób niepełnosprawnych

1.3. Cel operacyjny: Uświadamianie osobom niepełnosprawnym przysługujących im praw i obowiązków

Lp.	Działanie	Realizator
1	<p>Organizacja i promocja imprez kulturalnych i turystycznych, w tym adresowanych do osób niepełnosprawnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • XXVI Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy pod patronatem Prezydenta Miasta Jeleniej Góry, • Turniej charytatywny dla Marcela i Bartka – podczas imprezy odbyły się licytacje i charytatywna loteria, • Koncert charytatywny dla Julki na rzecz sfinansowania kosztownego obozu rehabilitacyjnego, • Koncert charytatywny „Dla Marcela” - koncert na rzecz chłopca chorego na nowotwór (zagrały: 4SZMERY, STRESS, The Walkers i Lekki Melanż), • IV Charytatywny Maraton Ekologiczny „Wybieram Zdrowie” - podczas imprezy odbył się m.in. pokaz mody z udziałem dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, • Charytatywny mecz dla Oskara – mecz wsparcia dla młodego kontuzjowanego sportowca, • Koncert Charytatywny „Zaczarowane Święta z Fundacją TAURON” - udział wzięli: Krzysztof Cugowski, zespół BRACIA oraz uzdolniona muzycznie niepełnosprawna młodzież. <p>Kalendarz imprez kulturalnych i turystycznych, w tym imprez adresowanych do osób niepełnosprawnych, publikowany jest w kalendarium imprez na stronie internetowej miasta www.jeleniagora.pl.</p>	<p>Urząd Miasta Jelenia Góra (Wydział Kultury i Turystyki, Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych)</p>
2	<p>Promowanie i propagowanie imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych i turystycznych, w których współuczestniczyły osoby niepełnosprawne przez przyznanie dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będących w dyspozycji MOPS w Jeleniej Górze do organizacji 20 imprez na kwotę 49.749 zł.</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze</p>

3	<p>Funkcjonowanie w siedzibie MOPS Punktu Informacji dla Osób Niepełnosprawnych, który na bieżąco udziela informacji osobom niepełnosprawnym o przysługujących ulgach i uprawnieniach, o możliwościach uzyskania dofinansowań ze środków PFRON do różnych form rehabilitacji, a także na temat organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.</p> <p>Publikowanie wszystkich bieżących informacji dla osób niepełnosprawnych na stronie internetowej Punktu Informacji, dostępnej poprzez stronę MOPS w Jeleniej Górze pod adresem http://www.mops.jelenia-gora.pl/.</p>	
4	<p>Zorganizowanie pogadek nt. niepełnosprawności dla dzieci w trakcie Letnich i Zimowych Warsztatów Dziecięcych 2018.</p>	<p>„Przystań Twórcza” Cieplickie Centrum Kultury</p>
5	<p>Umożliwianie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym miasta oraz działania mające na celu poprawę wizerunku ON w społeczeństwie. Współpraca w tym zakresie z: Polskim Związkiem Niewidomych, Karkonoskim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych, Jeleniogórskim Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych, Polskim Związkiem Głuchych, tłumaczami języka migowego, Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Jeleniej Górze, Stowarzyszeniem „Pomocna Dłoń” i in.</p>	<p>Teatr im. Cypriana Kamila Norwida w Jeleniej Górze</p>
6	<p>Zorganizowanie Konferencji „Niepełnosprawny Pełnoprawny” z okazji Międzynarodowego Dnia Osoby Niepełnosprawnej – dnia 3 grudnia 2017r. - w konferencji udział wzięło ponad 70 osób: niepełnosprawnych, przedstawiciele władz samorządowych, organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą osobom niepełnosprawnym, pracodawców i instytucji promujących w szczególności zatrudnianie osób niepełnosprawnych. Podczas Konferencji poruszane były tematy związane z rehabilitacją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych. W ramach Konferencji zorganizowany został występ artystyczny osób niepełnosprawnych. Wręczono nagrody laureatom Konkursów organizowanych przez Prezydenta Miasta Jeleniej Góry i Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych – Jeleniogórczanin Bez Barrier i Wolontariusz Roku. Całość przedsięwzięcia miała charakter informacyjno-integracyjny. Uczestnicy Konferencji, poza wysłuchaniem prelekcji, mogli zasięgnąć porad u specjalistów z dziedziny aktywizacji, prawa pracy, ubezpieczeń społecznych, a także zapoznać się z dobrymi praktykami w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych. Zadanie zostało dofinansowane z budżetu Miasta Jelenia Góra.</p>	<p>Jeleniogórskie Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych</p>
7	<p>Publikacja Biuletynu Integracyjnego „Niepełnosprawni TU i TERAZ” - w 2018 r. 5 numerów, w nakładzie 8000 egzemplarzy każdy. Jedno wydanie wzbogacone o 16-stronicowy dodatek dotyczący rehabilitacji. Większość dziennikarzy piszących na potrzeby Biuletynu wywodzi się ze środowisk osób niepełnosprawnych i grup z tym środowiskiem związanych. Wartość projektu w roku 2018 to 159.227,86 zł, wkład własny do realizacji w roku 2019 to 55.000zł. Liczba zaangażowanych wolontariuszy to 4 osoby. Biuletyn oprócz wersji papierowej wydawany był również w formie e-Biuletynu, co umożliwiło przenoszenie artykułów z poszczególnych numerów Biuletynu z formy papierowej na elektroniczną, dopisywanie komentarzy pod każdym z artykułów, zamieszczanie na portalu artykułów, które nie mogły ukazać się w formie papierowej, a zasługują na publikację oraz umieszczanie na portalu dodatków do Biuletynu. Dane ze statystyk wejść na stronę internetową to średnio 500 osób dziennie.</p>	<p>Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych</p>

8	Ksonalia – Drugi Jeleniogórski Tydzień Osób Niepełnosprawnych i Seniorów. Projekt ten to podsumowanie 17-letniej pracy Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych. W ramach obchodów odbyło się szereg spotkań i uroczystości zwieńczonych Galą Integracyjną oraz wręczeniem wyróżnień wolontariuszom oraz Ambasadorom Ludzi Otwartych Serc. Wartość projektu to 9.394 zł, z dofinansowaniem w wysokości 5.200 zł i udziale własnym w wysokości 4.194 zł. W projekcie wzięło udział ponad 100 osób w tym 6 wolontariuszy.	
9	Realizacja 3 audycji „Karkonoskiej Telewizji Integracyjnej”. Ta forma popularyzacji tematyki integracyjnej osób niepełnosprawnych przyjęła się od ośmiu lat w mieście i regionie. Audycje poza emisją telewizyjną są dostępne na stronach internetowych: KSON-u, YouTube, Facebook, Strimeo.tv, tym samym popularyzują Dolny Śląsk, region Karkonoszy oraz Miasto „Bez Barier” – Jelenią Górę integrując społeczność, przeciwdziałając dyskryminacji i poprawiając wizerunek osób z niepełnosprawnością. Wszystkie audycje są tłumaczone na język migowy i opatrzone napisami dolnymi. Wartość projektu 17.615 zł, dotacja 12.700 zł, wkład własny 4.915 zł. Szacunkowa liczba odbiorców to około 600 000 osób. Liczba wolontariuszy 6 osób.	
10	Radio Internetowe – Radio KSON: od czerwca 2018 roku KSON uruchomił radio internetowe www.radioKSON.pl . Radio nadaje w trybie 24 godzinnym audycje wg opracowanej ramówki dostępnej na stronie internetowej radia. Do końca roku 2018 nadano około 200 audycji autorskich o charakterze edukacyjnym, interwencyjnym i oświatowym. W Radio KSON są zatrudnieni nie tylko dziennikarze i technicy z niepełnosprawnością, osoby z wieloletnim doświadczeniem medialnym i reporterskim ale i młodzi adepci sztuki dziennikarskiej. Przy obsłudze radia zatrudnionych jest 4 wolontariuszy.	
11	Projekt pn. „Międzyregionalne Centrum Informacji i Wsparcia Osób Niepełnosprawnych” - realizowany od 17 lat, współfinansowany ze środków PFRON z wkładem własnym. Wartość projektu w 2018 roku 692.269,89 zł z dotacji 666.610 zł. Projekt obejmuje doradztwo i wsparcie prawne, psychologiczne, psychospołeczne i ogólne. Dodatkowo projekt zapewniał wsparcie Społecznego Rzecznika Osób Niepełnosprawnych i Pacjentów Ziemi Jeleniogórskiej. Ze wsparcia i doradztwa skorzystało około 3600 osób, a udzielono 7500 rejestrowanych porad.	
12	Edukacyjny program dla opiekunów i rodzin osób z niepełnosprawnościami typu otępiennego w szczególności z chorobą Alzheimera – to projekt współfinansowany ze środków UMWD, o wartości 26.245 zł z udziałem wkładu własnego w wysokości 3.620 zł. W ramach projektu przeprowadzono szereg spotkań, prelekcji podnoszących wiedzę uczestników na temat specyfiki chorób otępiennych, profilaktyki. Projektem zostało objętych 61 osób w tym 6 wolontariuszy.	
13	Realizacja projektu pn. „Rozpoznanie faktycznych potrzeb osób starszych i osób nie w pełni sprawnych”, polegającego na przeprowadzeniu badań ankietowych mających na celu sprecyzowanie potrzeb środowiska senioralnego w naszym mieście i gminach sąsiednich. Projekt obejmował rozprowadzenie 1000 anonimowych ankiet wśród seniorów a następnie opracowanie wyników w formie całościowej analizy. Zadanie zostało dofinansowane z budżetu Miasta Jelenia Góra.	Karkonoska Akademia Aktywnych Seniorów
14	Zorganizowanie Spotkania integracyjnego pt. „Międzynarodowy Dzień Seniora i Osoby Niepełnosprawnej”. W spotkaniu zorganizowanym w sali „Arka” wzięło udział 90 osób. Spotkanie było odpowiedzią na zapotrzebowanie seniorów i osób niepełnosprawnych, które są już często nieaktywne zawodowo. Spotkanie przyczyniło się do zawarcia przez uczestników nowych znajomości, zmobilizowało do „wyjścia z domu” i zwiększenia ich aktywności. Zadanie zostało dofinansowane z budżetu Miasta Jelenia Góra.	

15	<p>Organizacja spotkań integracyjnych m.in. Spotkania Noworocznego (40 uczestników), Spotkanie Opłatkowe (25 uczestników). Udział 22 kobiet – członków KKA – w XXI Pielgrzymce do Częstochowy. Cykliczne spotkania integracyjne i informacyjne – 34 spotkania w 2018r. Promowanie profilaktyki raka piersi – w marcu w Galerii Nowy Rynek, w lipcu w Galerii Sudeckiej. Udział 43 osób w turnusie rehabilitacyjnym w Mrzeżynie.</p>	Karkonoski Klub Amazonek
16	<p>Realizacja zadania pn. VIII Integracyjne Impresje Plastyczne „Wspólnie w twórczy świat” - Cztery pory roku, polegającego na wspólnym wykonaniu przez dzieci niepełnosprawne i pełnosprawne (ponad 50 uczestników) prac plastycznych. Prace wykonywane były za pomocą farb akrylowych, na papierze piwnym umieszczonym na sztalugach. Wspólne tworzenie wpłynęło na umiejętności społeczne uczestników, integrację, wzrost świadomości dzieci i młodzieży w stosunku do osób niepełnosprawnych. Wydrukowano 500 składanych kalendarzyków na 2019 rok, na których umieszczono nagrodzone i wyróżnione prace. Uczestnicy otrzymali nagrody w postaci przyborów plastycznych i maskotek. Organizacja imprezy pozwoliła na zachowanie tradycji „Impresji Plastycznych” istniejącej od roku 2009 oraz promocji Jeleniej Góry jako miasta przyjaznego osobom niepełnosprawnym.</p>	Stowarzyszenie Pomoc w Integracji Uczniów Szkoły Podstawowej Nr 8
17	<p>Organizacja obchodów Międzynarodowego Dnia Białej Laski. Uroczystość objęta została honorowym patronatem Prezydenta Miasta Jeleniej Góry. W ramach obchodów miały miejsce:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spotkanie integracyjne osób zaangażowanych w działalność na rzecz osób niewidomych, • uroczysty obiad, • część artystyczna • rozlosowanie wśród uczestników podwójnych wejściówek do Teatru i Filharmonii w Jeleniej Górze. Zadanie było dofinansowane z budżetu Miasta Jelenia Góra. 	Polski Związek Niewidomych Okręg Dolnośląski Koło w Jeleniej Górze
18	<p>„Mikołaj 2018”- zabawa integracyjna niepełnosprawnych dzieci z pełnosprawnymi dziećmi zorganizowana w dniu 08.12.2018 r. - 22 dzieci dostało paczki, w uroczystości wzięło udział 40 osób.</p>	
19	<p>Realizacja zadania pn. „Inspiracje niewidomego”- zadanie realizowane w czterech etapach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • warsztaty dla pierwszej grupy 10 osób w Muzeum Karkonoskim w dniach 07.11.2018r. i 09.11.2018 r., • warsztaty dla drugiej grupy 10 osobowej w Muzeum Karkonoskim w dniach 21 i 23.11.2018 r., • warsztaty dla trzeciej 7 osobowej grupy w świetlicy Koła w dniach 27 i 29.11.2018 r., • spotkanie opłatkowe w dniu 07.12.2018 r. dla 50 osób , /członków Koła, władz samorządowych, wolontariuszy, sponsorów/, na którym zaprezentowano wystawę z prac artystycznych wykonanych podczas warsztatów. Zadanie było dofinansowane z budżetu Miasta Jelenia Góra. 	
20	<p>Organizacja „Międzynarodowego Dnia Dziecka” w dniu 09.06.2018 r. - zabawa integracyjna podopiecznych dzieci Koła z uczniami ze Szkoły Podstawowej Nr 6 - dofinansowanie ze środków PCPR, przy współpracy Straży Miejskiej w Jeleniej Górze. Przygotowanie 30 paczek dla podopiecznych dzieci. Liczba uczestników – 80 osób.</p>	

21	<p>Działania informacyjne, realizowane przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • artykuły na stronach internetowych jelonki, • reportaże w telewizji regionalnej: DAMI, STRIMEO, • artykuły w biuletynie Niepełnosprawni Tu i Teraz, • prelekcja w Szkole Podstawowej nr 10 w Jeleniej Górze, • prelekcja w Zespole Szkół Przyrodniczo-Usługowych i Bursy Szkolnej, • udzielanie informacji o prawach i obowiązkach dotyczących osób niepełnosprawnych w godzinach pracy biura Związku. 	
22	<p>Przeprowadzanie kampanii medialnych mających na celu piętnowanie osób nieuprawnionych, które parkują w miejscach wyznaczonych dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>Nakładanie mandatów karnych na nieuprawnionych kierowców parkujących w miejscach dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>Prowadzenie akcji, które mają na celu poprawę bezpieczeństwa i jakości życia osób z niepełnosprawnościami, w tym osób starszych.</p> <p>Cykliczne komunikaty mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych.</p>	Komenda Miejska Policji w Jeleniej Górze
23	<p>Organizacja koncertów z okazji m.in.: Światowego Dnia Inwalidy, Dnia Seniora, Nowego Roku, V Przeglądu Amatorskiej Twórczości Seniorów – ok. 3000 uczestników.</p> <p>Organizacja cyklicznej imprezy pn. „Senioralia” (VII Dolnośląski Przegląd Amatorskiej Twórczości Seniorów), której odbiorcami i uczestnikami są członkowie Związku ale również osoby niezrzeszone, mieszkańcy Jeleniej Góry i okolic oraz goście z całej Polski. Poszczególne wydarzenia Senioraliów odbywają w sali Jeleniogórskiego Centrum Kultury oraz na Placu Ratuszowym.</p> <p>W 2017 r. w imprezie uczestniczyło 35 zespołów, ok. 360 wykonawców a szacuje się, że w VII Senioraliach wzięło udział blisko 4000 osób.</p> <p>Powyższe wydarzenia dofinansowane są ze środków: budżetu Miasta w wysokości 30 tys. zł, ze środków PFRON 12,1 tys. zł, oraz innych źródeł – sponsorzy 5,5 tys. zł środki własne 35 tys. zł.</p>	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów
24	<p>Zorganizowanie Dni Otwartych Drzwi w Warsztatach Terapii Zajęciowej prowadzonych przez Stowarzyszenie - w dniach 16-19 października 2018r. goście mieli możliwość bezpośredniego zapoznania się z ofertą WTZ. Osobami oprowadzającymi po placówce były w dużej mierze osoby niepełnosprawne intelektualnie. Uczestnicy WTZ samodzielnie przygotowali poczęstunek dla gości. Zwiedzający otrzymali materiały promocyjne przygotowane przez Stowarzyszenie.</p> <p>Dzięki cyklicznej realizacji zadania, zwiększyła się praktyczna wiedza na temat życia dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie, ich możliwościach i tkwiącego w nich potencjału, a co za tym idzie nastąpiła redukcja dystansu wobec tych ludzi.</p>	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną (Warsztaty Terapii Zajęciowej)
25	<p>Uczestnictwo podopiecznych stowarzyszenia w obchodach Światowego Dnia Zespołu Downa, organizowanego w Jeleniogórskim Domu Kultury – 50 osób w tym 28 osób niepełnosprawnych.</p> <p>Wydanie kalendarza ściennego na 2019 r. zilustrowanego zdjęciem dzieci z zespołem Downa oraz zawierającym informację o działalności stowarzyszenia.</p> <p>Uczestnictwo dzieci - podopiecznych stowarzyszenia w wydarzeniach kulturalnych m.in.: Festynie Integracyjnym organizowanym przez MOPS, Koncercie Charytatywnym „Zaczarowane Święta z Fundacją Tauron”.</p> <p>Kampanie informacyjne w mediach dotyczące problematyki osób z niepełnosprawnością intelektualną, przełamujące stereotypy nt. tych osób.</p>	Jeleniogórskie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci z Zespołem Downa

26	<p>Realizacja celu przez :</p> <p>1. Publikację w Biuletynie KSON-u „Niepełnosprawni Tu i Teraz” artykułów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Śmiech to zdrowie”, • „Górska wyprawa na możliwości wszystkich”, • „Na nauki nigdy nie jest za późno”, • „Złota godzina”, • „Nie widzieć i być widocznym”, • „Niepełnosprawni na festiwalu”, • „Dostępność przede wszystkim”, • „Nowoczesne technologie CYBEROKO”, • „Dzień Białej Laski z przyjaciółmi”, • „Kino dla niewidomych”, • „Wniknąć w świat ciemności”. <p>2. Spotkania integracyjne członków (wg Kalendarium) w każdy ostatni wtorek każdego m-ca z wyjątkiem dwóch miesięcy wakacyjnych.</p> <p>Tematy zebrań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Problemy neurologiczne, • Co należy wiedzieć o stosowaniu leków w chorobach: cukrzycy, serca, przeziębien, • Choroby otępienne -przyczyny, objawy, leczenie, terapie, • Czynniki aktywnego starzenia się, • Czy zagraża nam epidemia chorób otępiennych, • Choroby oczu i urządzenia wspomagające, • Śmiech to zdrowie. 	Stowarzyszenie Inwalidów Wzroku
27	<p>Udział w konkursie ogłoszonym przez Prezydenta Miasta Jeleniej Góry „Jeleniogórczanin bez barier”: Pani Wanda Nowak, członek wspierający Stowarzyszenia, podczas grudniowej Konferencji „Niepełnosprawni, pełnoprawni” w dniu 3 grudnia 2018r. - otrzymała nagrodę główną.</p> <p>Udział w Konferencji z okazji „Dnia Seniora”, zorganizowanej przez ZUS w Jeleniej Górze, a poświęconej bezpieczeństwu seniorów. W Konferencji udział wzięli również Rzecznik Praw Konsumentów, Straży Miejskiej i Policji.</p>	Stowarzyszenie Osób Przewlekłe Chorych „Pomocna Dłoń”
28	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • warsztaty psychoedukacyjne uświadamiające osobom niepełnosprawnym ich prawa i obowiązki (45 uczestników), • konsultacje (indywidualne i grupowe) z psychologiem i socjoterapeutą mające na celu kształtowanie właściwych postaw społecznych sprzyjających realizowaniu praw osób niepełnosprawnych (45 uczestników). 	Zakład Aktywności Zawodowej „ROSA” Caritas Diecezji Legnickiej
29	Przygotowanie zajęć edukacyjnych w zakresie m.in. zagadnień dotyczących osób niepełnosprawnych.	Centrum Kształcenia Ustawicznego w Jeleniej Górze
30	Kształcenie 22 studentów posiadających orzeczenie o niepełnosprawności (od stopnia lekkiego po znaczny). Osoby te, w pełni uczestniczą w procesie dydaktycznym oraz życiu akademickim. W przypadku jakichkolwiek problemów mogą liczyć na pomoc Pełnomocnika Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych.	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze
31	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowawcze w szkole i zajęcia w grupach wychowawczych, • zajęcia socjoterapeutyczne, • realizacje Programu Wychowawczo-Profilaktycznego placówki, • pomoc psychologiczno – pedagogiczna wychowankom i rodzicom/prawnym opiekunom. 	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Jeleniej Górze

32	<p>Zamieszczanie w szkolnym serwisie internetowym zdjęć, artykułów z życia szkoły. Współpraca z takimi instytucjami jak: BWA (warsztaty plastyczne, udział w wystawach) Karkonoski Park Narodowy (warsztaty w Centrum Edukacji Ekologicznej).</p> <p>Udział uczniów Ośrodka w konkursach regionalnych i ogólnopolskich.</p> <p>Kontakt z lokalnymi mediami: NJ24, Jelonka, Radio WAWA.</p> <p>Promowanie działań instytucji, firm i osób prywatnych, które pozytywnie wpływają na sytuację osób niepełnosprawnych w mieście Jelenia Góra.</p> <p>Rozmowy i wsparcie dla rodziców dzieci niepełnosprawnych mających problem z akceptacją niepełnosprawności swoich dzieci.</p> <p>Kompleksowa informacja o możliwościach uzyskania pomocy, pomoc w uzyskaniu świadczeń.</p>	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Jeleniej Górze
33	<p>Akcja wspierająca zbieranie nakrętek na rzecz chorego chłopca, aktywny udział wszystkich klas.</p> <p>W ramach akcji edukacyjnej „Niepełnosprawni – Pełnosprawni” corocznie organizowane są przez uczniów gimnazjum i liceum w ZSO Nr 1 „Bale integracyjne” dla dzieci ze Szkoły Specjalnej.</p> <p>Akcja zbierania odzieży i środków higieny dla noworodków i wcześniaków z jeleniogórskiego oddziału pediatrii.</p>	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Jeleniej Górze
34	<p>Udział uczniów w prelekcji przeprowadzonej przez osoby niedowidzące oraz pedagoga szkolnego, w tym pokaz filmów edukacyjnych dotyczących pomocy osobom niepełnosprawnym.</p> <p>Pogadanki w ramach godzin wychowawczych.</p>	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Jeleniej Górze
35	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia z wychowawcą i pedagogiem, • realizacja programu „Niepełnosprawni są wśród nas”, • rozmowy indywidualne z uczniami niepełnosprawnymi i ich rodzicami na temat przysługujących im praw i obowiązków. 	Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze
36	<p>Rozmowy z uczniami na temat funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością w szkole, prowadzone przez pielęgniarkę, pedagoga szkolnego, wychowawców.</p> <p>Pogadanki na lekcjach wychowawczych dotyczące niepełnosprawności, dysfunkcji psychicznych, fizycznych.</p> <p>Przeprowadzenie zajęć warsztatowych w ramach lekcji wychowawczych oraz konsultacji przez pedagoga szkolnego na następujące tematy: "Życie z niepełnosprawnością", „Akceptacja siebie jako osoby niepełnosprawnej – cele życiowe a wartości”, „ Obraz własnego ja”, „Pozytywne cechy osobowości”. Szczególną uwagę poświęcono na uświadomienie młodzieży kwestii niepełnosprawności.</p> <p>Zorganizowanie zajęć wychowawczych na temat praw człowieka i praw dziecka, ze szczególnym zwróceniem uwagi na osoby niepełnosprawne, osoby z orzeczeniami i opiniami lekarskimi.</p> <p>Prowadzenie lekcji wychowawczych na temat niepełnosprawności fizycznej i psychicznej, edukacji zdrowotnej, kształtowanie odpowiedzialności za siebie i drugiego człowieka.</p> <p>Szkolenia młodzieży z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej, uświadomienie na problem epilepsji, szkolenia z ratownictwa przedmedycznego.</p>	Zespół Szkół Technicznych „Mechanik” w Jeleniej Górze
37	<p>Prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych dla uczniów w ramach lekcji wychowawczych. Realizacja tematów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nauka tolerancji i empatii – uświadomienie na los drugiego człowieka, w tym osób niepełnosprawnych. • Znaczenie wartości w życiu człowieka. • Zajęcia integrujące środowisko klasowe – budowanie pozytywnych relacji społecznych. • „Savoir Vivre” - czyli jak prawidłowo pomagać uczniom z niepełnosprawnościami – gazetka tematyczna. 	Zespół Szkół Elektronicznych i Gimnazjum nr 3 w Jeleniej Górze

38	Wyjścia uczniów do Zakładu Leczniczego (Hospicjum) w Jeleniej Górze z programem artystycznym o charakterze patriotycznym z okazji 100-lecia Niepodległości i programem świątecznym (śpiewanie kolęd).	
39	Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez organizację nauczania indywidualnego. Udział uczniów z orzeczeniami o niepełnosprawności w życiu kulturalnym i społecznym szkoły. Zajęcia wychowawcze o tematyce dotyczącej osób niepełnosprawnych. Rozmowy indywidualne z uczniami mające na celu kształtowanie postaw tolerancji i empatii stosunku do osób niepełnosprawnych. Organizowanie wyjazdów do przedszkoli integracyjnych, szkół podstawowych z oddziałami integracyjnymi oraz szkół specjalnych. Współpraca ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno - Wychowawczym kształcącym dzieci niepełnosprawne – transport dzieci szkolnym busem do wyznaczonych szkół i do domów po zakończonych zajęciach.	Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze
40	Realizacja celu przez: <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zajęć edukacyjnych w zakresie zagadnień niepełnosprawności w ramach lekcji wychowawczych (tematy: rozwój empatii, i tolerancji, różne oblicza niepełnosprawności, szanse i ograniczenia dla pełno i niepełnosprawnych, informacje o możliwych formach wsparcia), • rozmowy indywidualne z uczniami, • opracowanie gazetek szkolnych na temat sposobów pomocy i integracji z osobami niepełnosprawnymi, • porady i konsultacje specjalistyczne dla rodziców – z pedagogiem, pielęgniarką, psychologiem. 	Zespół Szkół Przyrodniczo- Usługowych i Bursy Szkolnej w Jeleniej Górze
41	Realizacja celu przez: <ul style="list-style-type: none"> • poruszanie tematów dot. niepełnosprawności na lekcjach wychowawczych, • omawianie tematów dot. dyskryminacji, stereotypów, tolerancji realizowane na lekcjach wychowawczych i wdź, • integracja osób niepełnosprawnych poprzez ich udział w imprezach szkolnych i wolontariacie, • możliwość korzystania z porad pedagoga szkolnego, psychologa z PPP. 	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Jeleniej Górze
42	Zajęcia edukacyjne w ramach godzin wychowawczych z zakresu programu wychowawczego i profilaktycznego szkoły „Niepełnosprawny-Pełnoprawny. Tworzymy społeczeństwo otwarte dla każdego”: <ul style="list-style-type: none"> • informowanie o prawach osób niepełnosprawnych, • rozwijanie empatii, • uczenie savoir-vivru, • zorganizowanie corocznego spotkania z osobą niepełnosprawną pt. Panama dla niepełnosprawnych” Światowy Dzień Młodzieży. 	Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze

43	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja celu przez: • udział uczniów z orzeczeniami o niepełnosprawności oraz o potrzebie kształcenia specjalnego w życiu społecznym i kulturalnym szkoły, • wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez organizację nauczania indywidualnego, • dostosowanie warunków egzaminu dla osób niepełnosprawnych • prowadzenie zajęć tematycznych w czasie godzin wychowawczych, • prowadzenie pogadarek/ warsztatów z uczniami, rozmów indywidualnych mających na celu kształtowanie postaw tolerancji i empatii w stosunku do osób niepełnosprawnych, • przydzielanie zadań, ról na miarę możliwości dzieci, • wzmacnianie pozytywne- nagradzanie i wyróżnianie podczas apeli szkolnych, • objęcie dodatkową, szczególną opieką przez wychowawców, nauczycieli, pedagoga szkolnego, • warsztaty nt. „Niepełnosprawni są wśród nas” – SODALIS, • zorganizowanie imprezy mikołajkowo – świątecznej pod hasłem „Wszyscy w pełni sprawni”, • udział młodzieży w warsztatach świątecznych dla młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w Specjalnym Ośrodku Szkolno- Wychowawczym. 	Szkoła Podstawowa nr 2 w Jeleniej Górze
44	<p>Przeprowadzenie zajęć i działań, których celem było uwrażliwienie uczniów na los drugiego człowieka: cykl pogadarek, projekcji filmowych, zajęć plastycznych. Poruszanie tematyki niepełnosprawności podczas lekcji wychowawczych. Działalność wolontariuszy związanych z Młodzieżową Radą Szkoły.</p> <p>Inne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentacja programów edukacyjnych o tematyce niepełnosprawności, • projekcja filmów z udziałem artystów, sportowców niepełnosprawnych, • wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań ułatwiających niepełnosprawnym codzienne funkcjonowanie w szkole, • rozmowy indywidualne z uczniami nt. empatii i tolerancji, • organizacja spotkań, konkursów z udziałem dzieci i młodzieży (zaproszenie przedszkolaków z przedszkola integracyjnego), • organizacja konkursów plastycznych i literackich, prezentacja prac pokonkursowych. 	Szkoła Podstawowa nr 3 w Jeleniej Górze
45	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia edukacyjne - realizacja zagadnień dotyczących osób z niepełnosprawnościami w ramach lekcji wychowawczych i zajęć profilaktycznych (rozwój empatii, tolerancji, poszukiwanie nowoczesnych rozwiązań ułatwiających niepełnosprawnym codzienne funkcjonowanie w szkole, mieście, pracy), • rozmowy indywidualne z uczniami mające na celu rozwój empatii i tolerancji względem osób z niepełnosprawnościami, • podjęcie współpracy z placówkami specjalnymi, organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami - porady i konsultacje specjalistyczne dla rodziców, • korzystanie z materiałów Stowarzyszenia Rodziców Dzieci Niepełnosprawnych "Świąteczko" tzn. "Bajki bez barier". 	Szkoła Podstawowa nr 5 w Jeleniej Górze
46	<p>Zajęcia edukacyjne - realizacja zagadnień dotyczących osób niepełnosprawnych w ramach lekcji wychowawczych i zajęć profilaktycznych.</p> <p>Rozmowy indywidualne z uczniami mające na celu rozwój empatii i tolerancji względem osób niepełnosprawnych.</p> <p>Podjęcie współpracy z placówką kształcąca dzieci niepełnosprawne.</p>	Szkoła Podstawowa nr 6 w Jeleniej Górze

47	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowawcze, których celem było przekazanie uczniom wiedzy na temat niepełnosprawności, barierach architektonicznych, braku tolerancji niektórych osób wobec ludzi z niepełnosprawnością intelektualną, o potrzebie integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem. • cykl zajęć plastycznych, kampanie informacyjno-promocyjną, konkursy plastyczne dla uczniów klas młodszych, konkursy literackie dla uczniów klas starszych, prezentacja prac konkursowych podczas lekcji i wywieszenie prac plastycznych na tablicach w szkole. <p>W celu uzyskania porad czy konsultacji, szkoła współpracowała z instytucjami-PFRON i MOPS w Jeleniej Górze. Popularyzowano osiągnięcia i sukcesy osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia np.: turniej sportowy.</p>	Szkoła Podstawowa nr 7 w Jeleniej Górze
48	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zajęć edukacyjnych w ramach lekcji wychowawczych, nt.: praw i obowiązków ucznia szkoły integracyjnej, integracji uczniów niepełnosprawnych, tolerancji i postawy akceptacji wobec osób niepełnosprawnych, • prowadzenie comiesięcznych konsultacji specjalistycznych pedagoga i pracownika Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej, • prowadzenie indywidualnych rozmów z uczniami niepełnosprawnymi w sytuacjach istnienia trudności w relacjach z rówieśnikami, samoakceptacji, trudności dydaktycznych, • promowanie postaw koleżeńskich w stosunku do uczniów niepełnosprawnych, organizacja konkursu „Przyjaciel na ósemkę”, • prowadzenie 14 oddziałów integracyjnych, w których oprócz nauczyciela przedmiotowego zatrudniony jest pedagog specjalny, • w szkole uczy się 69 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w odniesieniu do których opracowuje się Indywidualne Programy Terapeutyczno- Edukacyjne • funkcjonowanie integracyjnej grupy świetlicowej (dodatkowy nauczyciel-pedagog specjalny). 	Szkoła Podstawowa nr 8 w Jeleniej Górze (placówka z oddziałami integracyjnymi)
49	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie cyklu pogadank, <ul style="list-style-type: none"> • popularyzację osiągnięć i sukcesów osób niepełnosprawnych, • spotkania w szkole z osobami niepełnosprawnymi z najbliższego otoczenia, • przeprowadzenie warsztatów dla klas 6: „Autyzm-jak to działa” (Fundacja AUTIKA), • spotkanie uczniów klas 5 z Przedstawicielami Polskiego Związku Niewidomych i Niedowidzących pt. Niepełnosprawni są wśród nas – Świat osób niedowidzących i niewidomych, • rozmowy indywidualne, wzmacniające z rodzicami i uczniami niepełnosprawnymi- przekazywanie bieżących informacji dotyczących form pomocy, • pogadanki nt. wolontariatu dla klas 4-7, • spotkanie z przedstawicielem Wrocławskiego Hospicjum dla Dzieci - panią Katarzyną Odrobiną. 	Szkoła Podstawowa nr 10 w Jeleniej Górze
50	<p>W roku sprawozdawczym zrealizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia edukacyjne w ramach lekcji wychowawczych i świetlicy szkolnej w zakresie tematyki funkcjonowania osób niepełnosprawnych, empatii, tolerancji, • wolontariat uczniowski, pomoc koleżeńska dzieciom niepełnosprawnym, • pomoc uczniom w walce z chorobą nowotworową: zbiórka pieniędzy, imprezy charytatywne, publikacja tematycznych informacji na stronie internetowej szkoły. 	Szkoła Podstawowa nr 11 w Jeleniej Górze

51	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udział w projekcie „Autyzm, jak to działa”, • VIII Integracyjne Impresje Plastyczne „Wspólnie w twórczy świat”, • cykl zajęć świetlicowych na temat niepełnosprawności, czytanie książek z serii „Bajki bez barier”, pogadanki na temat integracji osób niepełnosprawnych, • szkolenie dla rodziców dzieci z Zespołem Aspergera na temat funkcjonowania dzieci w domu i szkole. 	<p>Szkoła Podstawowa nr 13 w Jeleniej Górze</p>
52	<p>Spotkania integracyjne wychowanków Bursy z dziećmi ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego.</p>	<p>Bursa Szkolna nr 1 w Jeleniej Górze</p>
53	<p>Działania zmierzające do uświadamiania dzieciom pełnosprawnym o właściwym odnoszeniu się do osób niepełnosprawnych poprzez: tolerancje ich odmienności w wyglądzie i zachowaniu, serdeczny i koleżeński stosunek, udzielanie im pomocy (pogadanki).</p> <p>Przeznaczenie tablicy informacyjnej, na której umieszczane są gazetki mające na celu podniesienie świadomości istnienia problemu akceptowania i tolerancji osób niepełnosprawnych (Niepełnosprawni są wśród nas- Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych, Czym jest autyzm- Europejski Tydzień Autyzmu itp.).</p>	<p>Miejskie Przedszkole nr 2 w Jeleniej Górze</p>
54	<p>Tworzenie bajek terapeutycznych (grupy dzieci 5-6 letnich).</p> <p>Rozmowy z dziećmi i rodzicami, nauczycielami na temat akceptacji i wspierania osób niepełnosprawnych podczas konsultacji indywidualnych i spotkań grupowych, Realizacja programu "Pierwszej pomocy" z zaakcentowaniem udzielania pomocy osobom niepełnosprawnym.</p> <p>Organizacja Ogólnopolskiego Dnia Praw Dziecka, w którym oprócz przedstawienia praw dziecka przeprowadzono pogadanki na temat tolerancji i akceptacji osób niepełnosprawnych.</p> <p>Realizacja programu "Bezpieczne Przedszkole" i "Uczę się bezpiecznie żyć" podczas których przeprowadzono zajęcia i konserwatorium na temat "Szczepnij swoją koleżankę i swego kolegę." ze szczególnym wskazaniem na zachowanie w stosunku do osób niepełnosprawnych.</p> <p>Realizacja programu Zippiego w grupach dzieci 5-6 letnich - program mający na celu m.in. rozwijanie akceptacji osób niepełnosprawnych.</p>	<p>Miejskie Przedszkole Nr 10 w Jeleniej Górze</p>
55	<p>Realizacja celu przez zajęcia tematyczne, rozmowy, pogadanki z dziećmi z grupy najstarszej 6-latków. W zajęciach wzięło udział 40 dzieci.</p>	<p>Miejskie Przedszkole nr 11 w Jeleniej Górze</p>

56	<p>Utworzenie w współpracy z dziećmi „Kodeksu zachowania” - propagowanie idei, że wszystkie osoby, niezależnie od sprawności, form komunikowania się, wyglądu mają podobne odczucia, emocje oraz potrzeby.</p> <p>Prowadzenie z dziećmi cykli zajęć tematycznych mających na celu życzliwe i taktowne zachowanie wobec odmienności innych, podchodzenie do osób niepełnosprawnych z tolerancją i akceptacją, pokonywanie uprzedzeń wynikających z choroby lub niepełnosprawności drugiej osoby.</p> <p>Słuchanie utworów literackich, w których bohaterami są osoby niepełnosprawne lub chore – w ramach kształtowania prawidłowego wizerunku osoby niepełnosprawnej.</p> <p>Oglądanie fragmentów Paraolimpiady, festiwalu Zaczarowanej Piosenki im. Marka Grechuty.</p> <p>Kontynuacja współpracy z przedszkolem specjalnym i integracyjnym – wzajemne wizyty dzieci w przedszkolach, wspólne zabawy i zajęcia.</p> <p>Nawiązanie współpracy z ODK – zwłaszcza z sekcją emerytów i rencistów – pogadanki dla dzieci, wspólne spotkania, występy dzieci z okazji Dnia Emeryta, Dnia Babci i Dziadka, Bożego Narodzenia, przygotowanie upominków dla gości.</p> <p>Oglądanie występów dzieci z Zespołu Szkół i Placówek Specjalnych podczas Przeglądu Teatrów Dziecięcych organizowanych przez ODK i MP nr 27, przeglądu Ekologicznego i Patriotycznego.</p> <p>Wspólne zawody terenowe z dziećmi z przedszkola integracyjnego.</p> <p>Wizyta z Zespole Szkół i Placówek Specjalnych - wspólne zabawy z dziećmi niepełnosprawnymi.</p> <p>Udział w akcjach charytatywnych – zbiórka nakrętek, książek i zabawek.</p>	Miejskie Przedszkole nr 13 w Jeleniej Górze
57	<p>Wykorzystanie w procesie edukacyjnym książeczek psychoedukacyjnych z serii: „Bajki bez barier”, „Epilepsja”, „Niedostuch”, „Niepełnosprawność ruchowa”, „Zespół Downa”, „Zaburzenia mowy”, „Dziecko niewidome”, „Choroba przewlekła”, „ADHD” - z fundacji „Światełko” (Szklarska Poręba 2015).</p>	Miejskie Przedszkole nr 27 w Jeleniej Górze

Cel strategiczny nr 2: Zwiększenie dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym

2.1. Cel operacyjny: Aktywizowanie osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier transportowych

2.2. Cel operacyjny: Przystosowanie przestrzeni „powszechnej dostępności” do potrzeb osób niepełnosprawnych

2.3. Cel operacyjny: Zapewnienie potrzeb socjalno-bytowych niesamodzielnym osobom niepełnosprawnym

Lp.	Działanie	Realizator
1	Zwiększenie dostępności dla osób z niepełnosprawnością ruchową zieleńca przy ul. K. Komedy-Trzcinskiego, poprzez wykonanie prac remontowych nawierzchni alejek oraz likwidację schodów i nierównych dojazdów do zieleńca.	Urząd Miasta Jelenia Góra (Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska)
2	Z sześciu wniosków o zamianę mieszkań w 2018r.: jedna rodzina otrzymała lokal socjalny o wyższym standardzie i metrażu, jedna osoba otrzymała lokal położony na niższej kondygnacji oraz dwie osoby oczekują na propozycję lokalu. Obowiązująca uchwała Rady Miejskiej Jeleniej Góry przewiduje możliwość zamiany z urzędu osobom niepełnosprawnym, zajmującym lokal niedostosowany do ich niepełnosprawności, ponadto daje uprawnienia Prezydentowi Miasta Jeleniej Góry do wydania skierowania do zawarcia umowy najmu lub przeprowadzenia remontu osobom niepełnosprawnym, niezależnie od aktualnie złożonych wniosków. W 2018 r. z takiej możliwości skorzystały dwie osoby niepełnosprawne. Ośmiu osobom niepełnosprawnym wskazano lokale mieszkalne lub lokale socjalne w ramach realizacji wykazu osób, z którymi umowy najmu lokali mieszkalnych i lokali socjalnych powinny być zawierane w pierwszej kolejności na 2018r. Prezydent Miasta Jeleniej Góry, po zasięgnięciu opinii właściwej komisji Rady Miejskiej, podjął decyzję o zmniejszeniu stawek czynszu za najem lokalu użytkowego przy ul. Oś. Robotnicze 47A na rzecz Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych. Ponadto prezydent wyraził zgodę na podnajęcie powierzchni użytkowej znajdującej się w przedmiotowym lokalu. Prezydent Miasta wyraził zgodę na nieodpłatne użyczenie Fundacji Instytut Rewalidacji, pięciu pomieszczeń, na czas oznaczony - do 31.12.2018r.	Urząd Miasta Jelenia Góra (Wydział Gospodarki Mieszkaniowej)
3	Bezpłatna dystrybucja magazynu dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin i przyjaciół pt. INTEGRACJA – ok 300 szt. rocznie oraz magazynu „Głos Seniora” - ok. 200 szt. rocznie. Wydawnictwa są dostępne dla zainteresowanych w siedzibie Wydziału (ul. Okrzei 10), w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze i jeleniogórskich klubach seniora: przy Osiedlowym Domu Kultury, Przystań Twórcza, Karkonoska	Urząd Miasta Jelenia Góra (Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji)

	Akademia Aktywnych Seniorów, Karkonoski Klub Seniora i Wolontariusza.	Pozarządowych)
4	<p>Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych -przeznaczono kwotę 178.552,00 zł (wydatkowano 178.551,00 zł). W ramach poszczególnych barier przyznano dofinansowanie do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • barier architektonicznych – dostosowanie pomieszczeń mieszkalnych do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym dofinansowanie uchwytów funkcjonalnych, dostosowania łazienek, likwidacja progów, poszerzanie otworów drzwiowych, wykonanie posadzek antypoślizgowych; • barier technicznych – centralne ogrzewanie bezobsługowe, uchwyty funkcjonalne, podnośnik elektryczny samojezdny, schodołazy, pralki, zmywarki, krzesła kąpielowe, roboty odkurzające samojezdne, oprawy okularowe, płyty indukcyjne; • barier w komunikowaniu się – komputery oraz tablety z przyłączem do internetu. <p>„Program wyrównywania różnic między regionami III” - w ramach realizacji programu sfinansowano ze środków PFRON zakup 2 mikrobusów do przewozu osób niepełnosprawnych, na łączną kwotę z PFRON 160.000,00 zł. Wkład Miasta – 176.000 zł. Realizacja przedmiotowego projektu usprawnia i zabezpiecza transport uczniów niepełnosprawnych z miejsca zamieszkania do szkół, ale także zabezpiecza przewóz tych osób na zajęcia w Termach Cieplickich, na zajęcia edukacyjne w siedzibie Karkonoskiego Parku Narodowego w Szklarskiej Porębie, do instytucji kultury (Książnica Karkonoska, Filharmonia Dolnośląska, kino, itp.), na zajęcia i wycieczki organizowane w ramach projektów unijnych (m.in. projekty „Zintegrowani” oraz „Jeleniogórska Kuźnia Kompetencji”), co przyczynia się do pełniejszego uczestnictwa tych osób w życiu społecznym.</p>	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
5	<p>Stan taboru na dzień 31.12.2018r. To 80 pojazdów, w tym :</p> <ul style="list-style-type: none"> • 80 autobusów niskopodłogowych, oznakowanych międzynarodowym piktogramem wózka inwalidzkiego, z tego przeważająca większość posiadająca: elektroniczne systemy informacji wizualnej, dodatkowe elektroniczne tablice boczne z numerem linii, urządzenia zapowiadające przystanki, monitoring. 75 autobusów wyposażona jest w platformę ułatwiającą wprowadzenie wózka do autobusu oraz tzw. funkcję przykłąku. <p>W zakresie termomodernizacji budynku MZK sp. z o.o. :</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostosowano wejście główne do budynku w sposób odpowiadający normom użytkowania osób niepełnosprawnych, starszych, z ograniczoną możliwością poruszania się, • wybudowano podjazd do budynku, wraz z zadaszeniem strefy wejściowej, • dostosowano, znajdujący się na parterze Punkt Obsługi Klienta do standardów dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (w tym również pomieszczenie sanitarne). <p>Udostępnianie, w formie dostępnej dla osób niepełnosprawnych, informacji dotyczącej rozkładu jazdy autobusów – poprzez druk dużą czcionką, publikacja na stronie internetowej MZK oraz w aplikacji mobilnej „jak dojadę”. Zwiększenie dostępności przez odpowiednie oznakowanie wnętrza pojazdów, dostosowane dla osób słabowidzących. Przeprowadzenie szkoleń kierowców z zakresu obsługi osób niepełnosprawnych i starszych. Bezpłatne przejazdy osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów.</p>	Miejski Zakład Komunikacyjny sp. z o.o.
6	<p>Objęcie w 2018r. ludzi starszych, chorych, z niepełnosprawnościami usługami opiekuńczymi (ogólna wartość zadania 1.198 422,54 zł – w całości z budżetu Miasta):</p> <ul style="list-style-type: none"> • 60.647 godzin usług opiekuńczych zwykłych, • 25.935 godzin usług opiekuńczych specjalistycznych. <p>Zrealizowanie 1.064 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (na kwotę 76.384,00 zł).</p> <p>Zorganizowanie „Wieczerzy Wigilijnej” w dniu 15 grudnia 2018 r. dla 120 osób – bezdomnych, ubogich, starszych. Wigilia połączona była z rozdaniem uczestnikom</p>	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Jeleniej Górze

	paczek z art. spożywczymi (dofinansowanie ze strony Miasta 6.000,00 zł, koszt całkowity to 7.771,76 zł).	
7	Informacje dedykowane osobom starszym i niepełnosprawnym były w 2018 r. na bieżąco publikowane w serwisie internetowym Miasta – www.jeleniagora.pl w zakładce: <i>Sprawy społeczne – Dla Niepełnosprawnych (podstrony: Aktualności; Konwencja ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych; Programy Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych; Instytucje pomocnicze – adresy, kontakty; Organizacje Pozarządowe w służbie osobom niepełnosprawnym; Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych; „Jeleniogórczanin Bez Barrier”; Architektura a niepełnosprawność; Pudełko życia)</i> , za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej i środków masowego przekazu (TV Dami, Muzyczne Radio, Radio WAWA).	Urząd Miasta Jelenia Góra (Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych)
8	Realizacja w 2018r: <ul style="list-style-type: none"> • zakup audiobooków do Wypożyczalni Książki Mówionej, z której korzystają osoby niewidome i słabowidzące - 238 nowych tytułów, • prenumerata czasopism o tematyce związanej z niepełnosprawnością, m.in.: „Biblioterapeuta”, „Charaktery”, „Niepełnosprawność i Rehabilitacja”, „Polityka Społeczna”, „Postępy Rehabilitacji”, „Wspólne Tematy”, „Zdrowie”, „Niepełnosprawni Tu i Teraz”, „Cross. Sport i Turystyka. Dla niewidzących i słabo widzących” - udostępnione w siedzibie Książnicy wszystkim zainteresowanym, • bezpłatny Internet dla zarejestrowanych czytelników Książnicy Karkonoskiej - 31 stanowisk komputerowych, • dostęp do Jeleniogórskiej Biblioteki Cyfrowej on-line, • uczestnictwo w programie e-booki Legimi oraz dostęp do największej w Polsce bazy Academica zawierającej pełnotekstowe publikacje naukowe ze wszystkich dziedzin wiedzy, • nieodpłatne udostępnianie sal konferencyjnych i pomieszczeń dla organizacji pozarządowych pracujących na rzecz niepełnosprawnych, • cykl spotkań z elementami biblioterapii w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki Mówionej (11 spotkań w 2018r.) skupiającego w swoich szeregach osoby starsze, niepełnosprawne, pensjonariuszy DPS Pogodna Jesień, • współpraca z jeleniogórskim Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w zakresie organizacji lekcji i warsztatów dla uczniów, • kursy z podstawowej obsługi komputera i korzystania z Internetu dla osób starszych i niepełnosprawnych – Latarnicy – 10 osób przeszkolonych w 2018r., • organizacja w Filii nr 8 zajęć biblioterapeutycznych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, uczestników WTZ – w 2018r. 10 spotkań dla 17 uczestników, • cykl zajęć dla dzieci niepełnosprawnych z elementami biblioterapii – 10 spotkań w 2018 r. (średnia liczba uczestników to 15), • realizacja zadania publicznego pt. „Senior jeleniogórski – działania na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych”: 5 spotkań autorskich, 4 spotkania z podróżnikami, zajęcia warsztatowe „Czytanie na zawołanie” i „Czytanie pomaga” - łącznie 12 spotkań. Zadanie dofinansowane przez Miasto Jelenia Góra w kwocie 5000 zł. 	Jeleniogórskie Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej Książnica Karkonoska
9	Stworzenie możliwości udziału osób niepełnosprawnych w ofercie instytucji np. podczas Bajkowych Sobót, warsztatów, koncertów (przystosowane drzwi wejściowe i toalety).	Cieplickie Centrum Kultury „Przystań Twórcza”
10	Projekcja filmu i impreza mikołajkowa dla uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Jeleniej Górze.	Jeleniogórskie Centrum Kultury
11	Realizacja imprez plenerowych, w których brały udział osoby niepełnosprawne – Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Art&Glass Festiwal, Inauguracja Września Jeleniogórskiego.	
12	Kontynuacja monitoringu dostępności Miasta m.in. w zakresie funkcjonowania sygnalizatorów na przejściach dla pieszych, funkcjonowania komunikacji miejskiej, dostępności komunikacji realizowanej przez PKP, PKS oraz innych prywatnych	Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych

	przewoźników. Kontynuacja monitoringu dostępności dla osób niepełnosprawnych placówek służby zdrowia ze szczególnym uwzględnieniem gabinetów stomatologicznych i poradni diabetologicznych.	
13	<p>Cykl działań aktywizujących seniorów – kontynuacja „Oswoić starość” to projekt w ramach programu ASOS współfinansowany ze środków MRPiPS. Projektem zostało objętych 64 osoby z terenu Kotliny Jeleniogórskiej w wieku senioralnym i z niepełnosprawnościami, które mogły skorzystać z zabiegów rehabilitacyjno-sportowych, wycieczek, pogadanek, wyjść do opery, teatru itp. Wartość projektu to 61.741,34 zł, bez udziału własnego finansowego.</p> <p>Realizacja projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pikniki zdrowia „Krok po zdrowie” - w roku sprawozdawczym zorganizowano 8 Pikników Zdrowia – zgodnie z założeniami projektu, w których wzięło udział około 1.616 osób w tym 4 wolontariuszy. Przebieg pikników: część teoretyczna, warsztatowa, treningi sportowe oraz indywidualne doradztwo. • Karkonoskie Centrum Edukacji Diabetologicznej - prowadzenie edukacji terapeutycznej dla osób z niepełnosprawnościami zagrożonych lub chorujących na cukrzycę – to projekt współfinansowany ze środków UMWD. 49 osób objęto zajęciami projektowymi, które miały za zadanie zapoznanie uczestników z zagrożeniami oraz profilaktyką diabetologiczną. Wartość projektu 14.480 zł z wkładem własnym w wysokości 4480 zł. Liczba zaangażowanych wolontariuszy 3 osoby. • „Funkcjonariusz 1 i 2” - 4-dniowe warsztaty szkoleniowe (każdorazowo) dotyczące pozyskania wiedzy z zakresu zagrożeń wynikających z niewłaściwego odżywiania i braku aktywności fizycznej. Projekty o zasięgu ogólnopolskim. 	
14	Organizowanie wydarzeń kulturalnych integrujących środowisko osób niepełnosprawnych. Dostosowanie ofert repertuarowych do stopnia niepełnosprawności widzów. Stworzenie dla tej grupy osób tzw. taniego biletu. Współpraca z wieloma organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych: Parafia Ewangelicko – Augsburska, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Zespół Placówek Edukacyjno-Wychowawczych z Lwówka Śl., Szkoła Specjalna z Wojcieszowa, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy z Wojcieszowa, MOPS w Jeleniej Górze, Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów i inne.	Teatr im. Cypriana Kamila Norwida w Jeleniej Górze
15	Zorganizowanie warsztatów teatralnych, w ramach których uczestnicy wzięli udział w spektaklach i spotkaniach z autorami i aktorami – 30 osób, w tym 15 niepełnosprawnych. Organizacja w dniu 2 czerwca jednodniowego festynu muzycznego „Powitanie Lata” połączonego z ogniskiem – 37 uczestników, w tym 18 niepełnosprawnych. Spotkanie integracyjne w dniu 13 października - „Pożegnanie Lata” - w formie dwudniowego pikniku w Borowicach, o charakterze sportowo-kulturalnym: 35 uczestników, w tym 16 dzieci niepełnosprawnych z Jeleniej Góry.	Jeleniogórskie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci z Zespołem Downa
16	Warsztaty plastyczne dla osób niepełnosprawnych i grup integracyjnych: „Podobny/Różny”, „Wypożyczalnia sztuki”, „Monotypia”, „Reprodukcja+”, „Z kwiatka na kwiatek”, „Sznurkiem i farbą”, „Zatrzymany czas w Instaxie”, „Od konkretnego do symbolu”, „Góry - wydzieranka” , „Jesienny wieniec”, „Świąteczna bombka” (łącznie 159 uczestników).	Biuro Wystaw Artystycznych w Jeleniej Górze
17	Refundacja kosztów dojazdu do miejsca zatrudnienia (8 osób niepełnosprawnych). Wykorzystywanie dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych samochodów służbowych w celu dowozu pracowników do okolicznych ośrodków kulturalnych oraz na wewnętrzne uroczystości organizowane przez Zakład Aktywności Zawodowej, odbywające się w Szklarskiej Porębie (45 osoby niepełnosprawne).	Zakład Aktywności Zawodowej „ROSA” Caritas Diecezji Legnickiej
18	Udział w konsultacjach z dietetykiem i psycho-dietetykiem w zakresie zdrowego stylu życia. Uczestnictwo członków stowarzyszenia w: pikniku z okazji „Ksonaliów”, jarmarku bożonarodzeniowym we Wrocławiu, spektaklu baletu rosyjskiego w Forum Muzyki	Stowarzyszenie Inwalidów Wzroku

	<p>we Wrocławiu, Koncercie Wiedeńskim w Jeleniogórskim Centrum Kultury.</p> <p>Wyjazd na spektakl Sceny Niemalże Małżeńskiej w Wałbrzychu.</p> <p>Organizacja wycieczek do: Zamku Książ, Wrocławia (Panorama Raclawicka), Palmiarni, Lubiechowa, Pałacu w Jedlinie Zdroju.</p>	
19	<p>Uczestnictwo Członkowie Związku w następujących wydarzeniach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Międzynarodowy Dzień Głuchego 2018 • Wycieczka: Bolesławiec-Kliczków-Czerwona Woda • Obchody Jubileuszu 70-lecie PZG Koła Terenowego w Jeleniej Górze • Mikołaj i Spotkanie Opłatkowe • Spotkanie opłatkowe organizowane przez Duszpasterstwo Osób Niepełnosprawnych w Jeleniej Górze i Mysłakowicach • Spotkanie edukacyjno-informacyjne w ramach integracji międzypokoleniowej organizowane przez Świetlice Środowiskową – Harcówka w Jeleniej Górze • VII Festyn Integracyjny pod hasłem walki z dyskryminacją osób niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym – organizowanym przez MOPS w Jeleniej Górze • XIX Pielgrzymka Osób Niepełnosprawnych do Krzeszowa, organizowana przez Caritas Diecezji Legnickiej • Spotkanie Jubileuszowe we Wrocławiu z okazji 70-lecia PZG Wrocław • Konferencja JFOON „Niepełnosprawy-Pełnoprawny” • Spotkanie okolicznościowo-informacyjne w Ochotniczym Hufcu Pracy – Spotkanie opłatkowe 	<p>Polski Związek Głuchych Terenowy Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego dla Osób Niesłyszących Oddziału Dolnośląskiego</p>
20	<p>Specjalna oferta edukacyjna BWA:</p> <p>Przygotowano specjalną ofertę edukacyjną w postaci warsztatów plastycznych dostosowanych do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych i grup integracyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Podobny/Różny”, • „Wypożyczalnia sztuki”, • Monotypia”, • „Reprodukcja+”, • „Z kwiatka na kwiatek”, • „Sznurkiem i farbą”, • „Zatrzymany czas w Instaxie”, • „Od konkretnego do symbolu”, • „Góry – wydzieranka”, • „Jesienny wieniec”, • „Świąteczna bombka”. <p>W warsztatach wzięło udział 159 uczestników.</p>	<p>Biuro Wystaw Artystycznych</p>
21	<p>Organizacja „Karkonoskiej Wigilii Literackiej” - w tym roku odbyła się już trzynasta edycja imprezy. Wspólne uczestnictwo osób zdrowych i niepełnosprawnych daje wszystkim równe szanse na uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym naszego miasta i regionu.</p>	<p>Muzeum Miejskie „Dom Gerharta Hauptmanna” w Jeleniej Górze</p>
22	<p>Współpraca z Radiem KSON – realizacja rozmów antenowych, relacji z wydarzeń odbywających się w Muzeum.</p>	
23	<p>Przystosowanie warunków do potrzeb osób niepełnosprawnych: KPSW posiada trzy windy osobowe, które umożliwiają swobodne przemieszczanie się osób niepełnosprawnych ruchowo na terenie kampusu. W poszczególnych budynkach znajdują się sanitariaty przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Łazienki zamontowanymi uchwyty umożliwiające poruszanie się na wózkach inwalidzkich znajdują się w bibliotece oraz budynku Rektoratu. W akademiku znajdują się pokoje integracyjne przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci mogą korzystać z pływalni z 6-torowym sportowym basenem pływackim, wyposażonym w windę oraz z pomieszczeń odnowy biologicznej wraz z funkcją rehabilitacyjną.</p>	<p>Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze</p>

24	<p>Realizacja celu poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • integrację wychowanków placówki ze środowiskiem: edukacja muzealna, teatralna, kinowa, • zapraszanie na uroczystości i imprezy pensjonariuszy DPS „Pogodna Jesień” • udział w realizacji zadania miasta – dowożenie i przywożenie dzieci niepełnosprawnych zamieszkałych w mieście Jelenia Góra do szkół. 	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Jeleniej Górze
25	<p>Transport dzieci niepełnosprawnych z terenu Jeleniej Góry pięcioma busami. Busek wyposażone są w windę, która umożliwia transport dzieci na wózkach inwalidzkich. Współpraca z przewoźnikami z okolicznych gmin w zakresie dowozu dzieci niepełnosprawnych.</p> <p>Budynki Ośrodka wyposażona jest w windę przyschodową dostępną dla osób na wózkach inwalidzkich. Część toalet również jest dostępna dla osób z niepełnosprawnością ruchową.</p>	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Jeleniej Górze
26	<p>Pomoc osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom w pozyskiwaniu stypendiów i zasiłków socjalnych.</p>	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Jeleniej Górze
27	<p>Prowadzenie zajęć w budynku przystosowanym dla osób niepełnosprawnych, posiadającym windę oraz sanitariaty dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>Prowadzenie różnych prac remontowych usprawniających infrastrukturę i zaplecze budynku szkolnego w celu zapewnienia możliwości poruszania się i korzystania osobom niepełnosprawnym.</p> <p>Współpraca pielęgniarki szkolnej z nauczycielami wychowania fizycznego dotycząca zaleceń lekarskich związanych z uczestnictwem młodzieży w zajęciach.</p> <p>Prowadzenie lekcji wychowania fizycznego i zawodów sportowych w hali sportowej spełniającej wszelkie wymogi dla osób niepełnosprawnych, zbiórka środków czystości i odzieży dla pensjonariuszy schroniska św. Alberta.</p>	Zespół Szkół Technicznych „Mechanik” w Jeleniej Górze
28	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie form i metod pracy do możliwości uczniów z orzeczeniami i opiniami z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, • organizacja bezpiecznych warunków kształcenia dla uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego, • stypendia socjalne, program „Wyprawka szkolna”. 	Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze
29	<p>Współpraca ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym kształcącym dzieci niepełnosprawne w zakresie dowożenia dzieci do szkoły i rozwożenia do domów po zakończonych zajęciach.</p> <p>Dostępność szkoły dla uczniów z niepełnosprawnościami podczas dni otwartych placówki.</p> <p>Dostosowanie zajęć edukacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych czasowo (po urazach, podczas rehabilitacji).</p>	Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze
30	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie pomocy uczniom niepełnosprawnym w trakcie nauki, wycieczek klasowych, imprez szkolnych, • działania informacyjne w zakresie programów stypendialnych, zasiłkowych i innych form wsparcia materialnego. 	Zespół Szkół Przyrodniczo-Usługowych i Bursy Szkolnej w Jeleniej Górze
31	<p>Umożliwienie uczniom niepełnosprawnym ruchowo korzystania z windy szkolnej, toalet i sal lekcyjnych.</p> <p>Udział uczniów niepełnosprawnych w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rajdzie patrona J. Śniadeckiego i Konkursie wiedzy o J.Śniadeckim, • wyjściu do kina na filmy: „Dywizjon 303” i „Boski porządek”. <p>Organizowanie zapomóg i zbiórek żywności uczniom chorym przewlekle i niepełnosprawnym.</p> <p>Zapewnienie warunków do pomiaru poziomu cukru we krwi.</p>	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Jeleniej Górze
32	<p>Otoczenie opieką osób z cukrzycą – stworzenie warunków do dokonywania pomiaru cukru i dozowania insuliny.</p>	Zespół Szkół Licealnych

		i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze
33	<p>Organizowanie dodatkowych zajęć specjalistycznych w wyremontowanej przez Radę Rodziców sali terapeutycznej.</p> <p>Doposażenie w pomoce dydaktyczne do zajęć dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.</p> <p>Nawiązanie współpracy z Dziennym Domem Pomocy Społecznej.</p> <p>Przeznaczenie 1% podatku na terapię i rehabilitację dziewczynki niedowidzącej, uczęszczającej do MP nr 2.</p> <p>Zamontowanie kabiny SI do rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych.</p> <p>Zorganizowanie akcji charytatywnej (zbiórka nakrętek) na rzecz chłopca z wadą serca.</p>	Miejskie Przedszkole nr 2 w Jeleniej Górze
34	Oznakowanie schodów dla osób słabo widzących.	Szkoła Podstawowa nr 5 w Jeleniej Górze
35	Stworzenie warunków do dokonywania pomiaru cukru - dla uczniów z cukrzycą.	Szkoła Podstawowa nr 6 w Jeleniej Górze
36	<p>Realizacja celu poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie transportu do i ze szkoły uczniów niepełnosprawnych busem szkolnym, • podejmowanie inicjatyw dotyczących organizacji życia szkoły w ramach działania Zespołu ds. Integracji, polegających m.in. na opracowaniu i modyfikacji przepisów wewnątrzszkolnych regulujących funkcjonowanie oddziałów integracyjnych, sposobów oceniania i form dostosowywania zakresu wymagań, • organizowanie dodatkowego dyżuru podczas przerw dla uczniów niepełnosprawnych. 	Szkoła Podstawowa nr 8 w Jeleniej Górze (placówka z oddziałami integracyjnymi)
37	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawienia i inscenizacje dla dzieci niepełnosprawnych, wspólne występy i wycieczki, • organizacja Olimpiady Tanecznej Malucha z udziałem dzieci niepełnosprawnych. 	Miejskie Przedszkole nr 13 w Jeleniej Górze
38	<p>Przystosowanie obiektów sportowych administrowanych przez MOS do obsługi osób niepełnosprawnych:</p> <p>Basen miejski przy ul. Sudeckiej 59 wyposażony jest w dźwig do przewozu wózków inwalidzkich. Średnia niecka basenowa posiada zjazd dla wózków inwalidzkich. Stadion miejski przy ul. Lubańskiej 25 wyposażony jest w podjazd do toalet dla osób niepełnosprawnych. Ponadto sala sportowa przy ul. Skłodowskiej-Curie 12 posiada wjazd na halę z poziomu ulicy, a hala sportowa przy ul. Sudeckiej 42 posiada szatnię z toaletą dla osób niepełnosprawnych oraz podjazd z zewnątrz do środka budynku oraz zjazd z korytarza na poziom parkietu.</p>	Międzyszkolny Ośrodek Sportu

Cel strategiczny nr 3: Zwiększanie dostępu osób niepełnosprawnych do kształcenia i podnoszenia kwalifikacji.

3.1. Cel operacyjny: Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do edukacji

Lp.	Działanie	Realizator
1	Kontynuacja w 2018 r. Programu celowego „Aktywny samorząd”. Rok 2018 to siódmy rok działania programu. 52 osoby uzyskały pomoc w zdobyciu wykształcenia na poziomie wyższym (kwota 132.383,00 zł).	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze
2	W ramach projektu „Postaw na siebie II” 34 osoby niepełnosprawne ukończyły kursy/ szkolenia zawodowe i podwyższyły swoje kwalifikacje.	
3	W 2018 roku bezrobotni mogli korzystać z finansowania szkoleń w formie indywidualnej oraz grupowej. Żadna osoba bezrobotna niepełnosprawna z Jeleniej Góry nie skorzystała ze szkolenia indywidualnego, natomiast 3 osoby skorzystały ze szkoleń grupowych: operator wózka widłowego (jezdniowego) z egzaminem UDT – 1 osoba, kurs dla kandydatów na księgowego z obsługą programu księgowego – 2 osoby.	Powiatowy Urząd Pracy w Jeleniej Górze
4	Publikacja na stronie internetowej KSON opracowania „Vademecum dla rodziców i nauczycieli”, w którym krok po kroku wskazano zasady postępowania z uczniem niepełnosprawnym w szkole.	Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych
5	Współpraca z pracodawcami (Cech Rzemiosł Różnych) w zakresie zabezpieczenia staży dla osób niepełnosprawnych w zakładach rzemieślniczych.	
6	Udział w spotkaniu informacyjnym dotyczącym Dolnośląskiego Budżetu Obywatelskiego „Aktywny Dolny Śląsk” z zakresu kultury, sportu i turystyki – 28 lutego 2018r.	Stowarzyszenie Osób Przewlekłe Chorych „Pomocna Dłoń”
7	Udział w szkoleniu na temat kwalifikacji i rozliczania wydatków w projektach z Funduszy Europejskich 2014-2020 – organizowanym przez Urząd Marszałkowski we Wrocławiu – dnia 14 grudnia 2018r.	
8	Organizacja comiesięcznych spotkań członkowskich „przy kawie, herbatce i ciastku”, na których omawiane były bieżące sprawy stowarzyszenia.	
9	Udział członków stowarzyszenia w warsztatach szkoleniowych pt. „Wspólnie podnosimy kompetencje dla lepszego uczestnictwa w procesie stanowienia prawa” zorganizowanego przez NSZZ Solidarność w Jeleniej Górze.	Stowarzyszenie Inwalidów Wzroku
10	Organizacja konkursów plastycznych adresowanych między innymi do uczniów szkół z oddziałami integracyjnymi i szkół specjalnych w powiecie, województwie oraz o zasięgu ogólnopolskim – 192 uczestników.	Młodzieżowy Dom Kultury w Jeleniej Górze
11	Realizacja celu poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • opracowanie i realizowanie Indywidualnych Programów Edukacyjno - Terapeutycznych na podstawie diagnozy psychologicznej, • indywidualne zajęcia wyrównawcze, • zajęcia terapii pedagogicznej, • terapia logopedyczna, • organizowanie konkursów recytatorskich, czytelniczych, plastycznych, 	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Jeleniej Górze

	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia z preorientacji zawodowej. 	
12	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • systematyczne szkolenia dla kadry pedagogicznej podnoszące kwalifikacje w zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie, • organizowanie zajęć z zakresu: socjoterapii, psychoterapii, rewalidacji, logopedii, gimnastyki korekcyjnej, biofeedback EEG itp., • zapewnienie miejsc w internacie działającym przy Ośrodku dla uczniów spoza miasta i znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, • kształcenie w zawodach: kucharz i pracownik pomocniczy obsługi hotelowej – przeprowadzanie egzaminów zawodowych, pomoc w znalezieniu staży, • dbanie o systematyczną realizację obowiązku szkolnego, • realizacja projektu „Zintegrowani”, współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, w ramach którego uczniowie mają możliwość uczestniczyć w: treningu kompetencji i umiejętności społecznych z zakresu zasad współżycia społecznego, praktycznych zajęciach z zakresu wzmocnienia postaw obywatelskich, treningu kompetencji i umiejętności społecznych z zakresu alternatywnego spędzania czasu wolnego, szkoleniu służącym rozwijaniu umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy, praktycznych zajęciach w banku w zakresie prowadzenia samodzielnej gospodarki oszczędnościowo-kredytowej. 	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Jeleniej Górze
13	<p>Organizacja wewnętrznych szkoleń zawodowych na konkretnych stanowiskach pracy, podnoszących umiejętności pracownika niepełnosprawnego, kształtowanie umiejętności i kompetencji zawodowych na stanowiskach: pracownik pralni, pracownik porządkowy, pomoc kuchenna, pracownik ogrodu i utrzymania terenu (45 osoby niepełnosprawne).</p> <p>Organizacja szkolenia zawodowego.</p> <p>Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do edukacji poprzez tworzenie grafików umożliwiających kontynuowanie edukacji w Liceum dla Dorosłych i Policealnej Szkole Zawodowej (2 osoby niepełnosprawne).</p>	Zakład Aktywności Zawodowej „ROSA” Caritas Diecezji Legnickiej
14	<p>Zapewnienie urządzeń ułatwiających osobom z niepełnosprawnościami dostęp do kształcenia.</p> <p>Dla osób z uszkodzonym narządem słuchu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pętle indukcyjne -indywidualne zestawy FM umożliwiające lepszy odbiór w salach wykładowych oraz indywidualny odbiór dźwięków z otoczenia. <p>Dla osób niedowidzących:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w bibliotece znajdują się komputery wyposażone w powiększalnik, program udźwiękowiony oraz linijkę brajlofską. W razie potrzeby studenci niewidomi lub niedowidzący mogą zdawać egzaminy przy oprotelowanym komputerze. Studenci mają możliwość korzystania z dostępnych na uczelni dyktafonów. <p>KPSW dysponuje kompleksem sportowo-rekreacyjnym dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci niepełnosprawni, w ramach zajęć wychowania fizycznego, mają możliwość korzystania w Uzdrowisku Cieplice z finansowanych przez Uczelnię zabiegów rehabilitacyjnych, dostosowanych do swoich schorzeń.</p>	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze
15	<p>Zajęcia indywidualne z uczniami o specjalnych potrzebach, sprawowanie czynnej opieki nad uczniami z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnością.</p> <p>Objęcie uczniów indywidualną opieką psychologiczno-pedagogiczną, kształtowanie i utrwalanie postaw i zachowań sprzyjających polepszeniu zdrowia.</p> <p>Nauczanie ze wsparciem nauczyciela wspomagającego na zajęciach lekcyjnych.</p> <p>Stałe konsultacje z pedagogami i psychologiem z PPP, poradnictwo dla rodziców, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne.</p> <p>Prowadzenie zajęć rewalidacyjnych i konsultacji wyrównawczych dla uczniów z orzeczeniami.</p>	Zespół Szkół Technicznych „Mechanik” w Jeleniej Górze
16	<p>Dwukrotne spotkania tzw. Zespołów Wspierających, w skład których weszli: rodzice, nauczyciele, wychowawcy i pedagog szkolny. Celem spotkań było opracowanie</p>	Zespół Szkół Elektronicznych

	<p>sposobów dostosowania warunków nauczania, oceniania i pomocy uczniom niepełnosprawnym.</p> <p>Objęcie uczniów niepełnosprawnych dodatkową, specjalistyczną opieką i pomocą nauczycieli przedmiotowych, terapeutów pedagogicznych, trenerów pływania i rehabilitantów.</p> <p>Opracowanie Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych.</p> <p>Zorganizowanie zajęć rewalidacyjnych w formie terapii pedagogicznej, psychologicznej, surdologopedycznej, socjoterapii, gimnastyki korekcyjnej, zajęć dydaktyczno-wyrównawczych.</p> <p>Udział uczniów w „Integracyjnym Konkursie Matematycznym” organizowanym przez Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Jeleniej Górze.</p> <p>Udział uczniów z niepełnosprawnościami w „Terapii zajęciowej” w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Jeleniej Górze.</p>	i Gimnazjum nr 3 w Jeleniej Górze
17	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wsparcie pedagoga i nauczycieli w zakresie nauki, • umożliwianie uczniom udziału w zajęciach rewalidacyjnych i zajęciach wychowania fizycznego z organizowaniem ćwiczeń dostosowanych do ich możliwości. 	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Jeleniej Górze
18	<p>Rozmowy z pracodawcami – realizacja praktyk zawodowych przez uczniów z orzeczeniem o niepełnosprawności.</p> <p>Zajęcia rewalidacyjne dla uczniów z orzeczeniem o kształceniu specjalnym.</p>	Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze
19	<p>Zorganizowanie artystycznych ferii w Zespole Szkół Rzemiosł Artystycznych.</p> <p>Udział w warsztatach Mobilnego Laboratorium Innowacyjności i Usług.</p> <p>Udział uczniów w warsztatach dotyczących technik uczenia się prowadzonych przez przedstawiciela Uniwersyteckiej Szkoły Kształcenia Indywidualnego.</p> <p>Udział w projekcie „Moja Mała Ojczyzna”.</p> <p>Zorganizowanie Olimpiady z udziałem osób niepełnosprawnych.</p> <p>Zorganizowanie warsztatów otwartych przez nauczycieli i uczniów podczas Wiosny Cieplickiej.</p>	Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze
20	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie na terenie szkoły mających na celu poprawę sprawności fizycznej i psychicznej uczniów, • promocję edukacji zdrowotnej w stosunku do rodzin osób z niepełnosprawnościami – literatura, informacja o instytucjach pomocniczych itp., • wsparcie udziału uczniów w akcji „Wyprawka szkolna”. 	Zespół Szkół Przyrodniczo-Usługowych i Bursy Szkolnej w Jeleniej Górze
21	<p>Zorganizowanie bezpłatnych, koleżeńskich korepetycji dla 3 uczniów z niepełnosprawnością intelektualną.</p>	Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze
22	<p>Organizowanie nauczania indywidualnego i nauczania zindywidualizowanego. Pomoc koleżeńska uczniom niepełnosprawnym (pomoc w nauce i poruszaniu się po budynku szkoły). Pomoc psychologiczno – pedagogiczna obejmująca w szerokim zakresie wsparcie dydaktyczne i społeczno – emocjonalne osób niepełnosprawnych.</p>	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Jeleniej Górze
23	<p>Dostosowanie metod pracy do rodzaju niepełnosprawności poszczególnych uczniów (m.in.: z zespołem Aspergera, niedowidzących, niedosłyszących).</p>	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Jeleniej Górze
24	<p>Objęcie uczniów z niepełnosprawnościami opieką przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udział uczniów w kołach przedmiotowych, • udział uczniów w kołach zainteresowań • udział uczniów w uroczystościach szkolnych, • rozwijanie u uczniów pasji, zainteresowań, • wskazywanie możliwości rozwoju osobistego, 	Szkoła Podstawowa nr 2 w Jeleniej Górze

	<ul style="list-style-type: none"> • udział uczniów w zajęciach wyrównawczych, • objęcie uczniów zajęciami terapii pedagogicznej, mającej na celu zniwelowanie deficytów rozwojowych, • udział uczniów w zajęciach rewalidacyjnych • kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych/ pokonywania trudności, • niwelowanie napięć psychologicznych na tle niepowodzeń życiowych, • wdrażanie do prawidłowego pełnienia ról społecznych, • organizowanie spotkań informacyjnych i punktów konsultacyjnych z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. 	
25	<p>Umożliwienie uczestnictwa dzieci z niepełnosprawnościami w zajęciach mających na celu podniesienie sprawności fizycznej i psychicznej (terapia pedagogiczna, terapia SI, logopedia, dodatkowe zajęcia sportowe, zajęcia w ramach Szkolnego Klubu Sportowego „Kopernikus”)</p> <p>Promowanie edukacji zdrowotnej.</p> <p>Udział w akcji zbierania nakrętek.</p> <p>Prowadzenie nauczania indywidualnego i specjalistycznego.</p> <p>Wdrażanie programów profilaktycznych.</p> <p>Konsultacje dla młodzieży i rodziców z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.</p> <p>Szkolenia kadry pedagogicznej podnoszące kwalifikacje w zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi.</p>	Szkoła Podstawowa nr 3 w Jeleniej Górze
26	Organizowanie zajęć mających na celu podniesienie sprawności fizycznej i psychicznej uczniów - zajęcia socjoterapeutyczne, logopedyczne, gimnastyka korekcyjna, terapia pedagogiczna.	Szkoła Podstawowa nr 6 w Jeleniej Górze
27	Organizowanie na terenie szkoły zajęć mających na celu podniesienie sprawności fizycznej i psychicznej wychowanków: rewalidacja	Szkoła Podstawowa nr 5 w Jeleniej Górze
28	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zbiórkę plastikowych nakrętek, które były przeznaczane dla osób chorych i niepełnosprawnych, • programy prozdrowotne, profilaktyczne i edukacyjne dotyczące zmniejszenia ryzyka wystąpienia chorób lub zdarzeń prowadzących do niepełnosprawności, diagnozowanie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w celu udzielenia kompleksowej pomocy psychologiczno- pedagogicznej, badania i prowadzenie stałej terapii logopedycznej z dziećmi niepełnosprawnymi wymagającymi systematycznej korekty wad wymowy, wspieranie uczniów niepełnosprawnych metodą EEG Biofeedback, • prowadzenie nauczania indywidualnego i specjalistycznego, • konsultacje dla uczniów i rodziców we współpracy z Poradnią P-P oraz szkolenia dla kadry pedagogicznej podnoszące ich kwalifikacje w zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi, • prowadzenie diagnozy pedagogicznej, porady i konsultacji dla rodziców, umożliwianie uczestnictwa w zajęciach mających na celu podniesienie sprawności fizycznej i psychicznej (zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, terapia), • realizacja Programu Wychowawczego i Profilaktyki oraz „Tygodnia Zdrowia”, • Samorząd Uczniowski przeprowadził zbiórkę funduszy dla chorego chłopca – absolwenta naszej szkoły. 	Szkoła Podstawowa nr 7 w Jeleniej Górze
29	<p>Opracowanie Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych dla dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.</p> <p>Zorganizowanie Paraolimpiady dla uczniów klas integracyjnych na poziomie oddziałów I-III.</p> <p>Organizowanie pomocy w formie: socjoterapii, rehabilitacji, terapii logopedycznej,</p>	Szkoła Podstawowa nr 8 w Jeleniej Górze (placówka z oddziałami

	<p>zajęć terapeutycznych z pedagogiem szkolnym. Prowadzono zajęcia w ramach edukacji prozdrowotnej dotyczącej dojrzewania - „Między nami kobietkami”. Organizacja nauczania indywidualnego dla uczniów niepełnosprawnych.</p>	<p>integracyjnymi)</p>
30	<p>Zakup do sali terapeutycznej, do pracy z dziećmi z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego, pomocy terapeutycznych (gry dydaktyczne, układanki, przewlekanki, zestawy mówik, itp.). Pomoc psychologiczno-pedagogiczna na rzecz dzieci uczęszczających do PM nr2.</p>	<p>Miejskie Przedszkole nr 2 w Jeleniej Górze</p>
31	<p>Współpraca z rodzicami niedosłyszącymi w procesie wychowania dziecka m.in. poprzez poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne. Dodatkowe punkty podczas naboru do przedszkola dla osób niepełnosprawnych (obecnie w MP nr 13 jest 2 dzieci niepełnosprawnych, a wśród rodziców 16 osób to osoby niepełnosprawne). Dokształcanie nauczycieli w zakresie pracy z dziećmi niepełnosprawnymi.</p>	<p>Miejskie Przedszkole nr 13 w Jeleniej Górze</p>
32	<p>Zapewnienie wsparcia dla dzieci z orzeczeniami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.</p>	<p>Miejskie Przedszkole nr 27 w Jeleniej Górze</p>

Cel strategiczny nr 4: Stwarzanie osobom niepełnosprawnym możliwości samodzielnego funkcjonowania.

4.1 Cel operacyjny: Poprawa sytuacji socjalno-bytowej osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

4.2 Cel operacyjny: Kompleksowa pomoc psychologiczno-pedagogiczno-prawna z szeroko rozumianą integracją dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Lp.	Działanie	Realizator
1	<p>Prowadzenie na terenie Miasta 2 warsztatów terapii zajęciowej, w tym jednego działającego przy Polskim Towarzystwie Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Jeleniej Górze, dla 20 osób niepełnosprawnych z różnymi schorzeniami i drugiego działającego przy Polskim Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Jeleniej Górze dla 40 osób z niepełnosprawnością intelektualną. W 2018r. koszty działalności warsztatów pokryte zostały ze środków pochodzących z budżetu Miasta Jelenia Góra w wysokości 79.056 zł i PFRON w wysokości 995.760 zł (90% wszystkich kosztów) oraz innych powiatów – 31.584 zł.</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze</p>
2	<p>Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową w ramach programu „Aktywny samorząd” Moduł I –zrealizowano następujące zadania:</p> <p>Obszar A – likwidacja bariery transportowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, 3 osoby, kwota 12.052,00 zł, <p>Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, 15 osób, kwota 84.617,00 zł, <p>Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, 3 osoby, kwota 6.720,00 zł, • Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, 1 osoba, kwota 28.200,00 zł, <p>Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej, 9 osób, kwota 13.592,00 zł.</p>	
3	<p>Realizacja projektu „Postaw na siebie II” - w poradnictwie psychologicznych, pedagogicznym oraz prawnym wzięło udział 62 osoby.</p>	
4	<p>Przyznanie świadczeń na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasiłki stałe, okresowe, celowe i celowe specjalne (z budżetu Miasta: 449.359 zł), • pomoc w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (z budżetu Miasta: 253.699), • usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania, • kierowanie do domów pomocy społecznej, (z budżetu Miasta: 2.724.188), • kierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy typu A. 	
	<p>Realizacja zadań na rzecz osób niepełnosprawnych na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych w roku 2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka 	

	<p>niepełnosprawnego został wypłacony na rzecz 274 dzieci na kwotę 323338,30 zł,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasiłek pielęgnacyjny – przyznawany jest w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji – w 2018 roku wypłacono zasiłek 2769 osobom na łączną kwotę 5.066.302 zł • świadczenie pielęgnacyjne – przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczność stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności – w 2018 roku wypłacono świadczenie 328 osobom na łączną kwotę 5 450 485 zł • specjalny zasiłek opiekuńczy – przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji – w 2018 roku wypłacono zasiłek 71 osobom na łączną kwotę 411.982,00 zł. <p>Na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów wypłacany był zasiłek dla opiekuna, który przysługuje danej osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasa z mocy prawa z dniem 1 lipca 2013 r., na podstawie uznanego za niekonstytucyjny art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw. Zasiłek dla opiekuna w 2018 r. wypłacono 36 osobom na łączną kwotę 189.700,00 zł.</p>	
5	<p>Zorganizowanie półkolonii letnich dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z Jeleniej Góry podczas wakacji letnich 2018r. Półkolonie zorganizowane były w trzech dwutygodniowych turnusach, od poniedziałku do piątku, w godz. 8.00-16.00. Dzieciom zapewniono fachową opiekę nauczycieli i specjalistów oraz wyżywienie. Program półkolonii obejmował m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia sportowe, • zajęcia twórcze m.in. plastyczne, • gry i zabawy terapeutyczne, • spacer. <p>Zadanie zostało dofinansowane z budżetu Miasta Jelenia Góra.</p>	<p>OREW Architekton we współpracy z Wydziałem Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych Urzędu Miasta Jelenia Góra</p>
6	<p>Działalność Społecznego Rzecznika Osób Niepełnosprawnych i Pacjentów Ziemi Jeleniogórskiej - interwencje w przypadkach konieczności rozwiązywania trudnych problemów osób niepełnosprawnych, starszych i zagrożonych społecznym wykluczeniem. W roku 2018 do biura Rzecznika zgłosiło się około 150 osób z problemami dotyczącymi całych rodzin, a interwencje w ich sprawach wspierali prawnicy i psycholodzy. Najwięcej interwencji dotyczyło spraw mieszkaniowych oraz trudności w dostępie do usług medycznych.</p>	<p>Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych</p>
7	<p>Wsparcie akcji Szlachetna Paczka na terenie Jeleniej Góry i okolic poprzez udostępnienie sal i zaplecza technicznego KSON wolontariuszom realizującym ten projekt.</p>	
8	<p>Przekazanie wpłat z tyt. tzw. „1%” od około 800 darczyńców (blisko 49 tysięcy złotych) do 25 osób niepełnosprawnych z przeznaczeniem na leczenie i rehabilitację.</p>	
9	<p>Realizacja Projektu „Pudełko życia”, który ma na celu zapewnienie osobom starszym, niepełnosprawnym oraz samotnym wsparcia w sytuacji wystąpienia zagrożenia zdrowia i życia, w szczególności podczas udzielania pomocy przez różnego rodzaju</p>	<p>Urząd Miasta Jelenia Góra (Wydział Spraw</p>

	<p>służby: medyczne, socjalne i inne. Projekt polega na umieszczeniu wszystkich ważnych informacji o pacjencie w jednym miejscu. W roku 2018 zostało bezpłatnie udostępnionych mieszkańcom naszego Miasta 137 kompletów „Pudełko życia” (pudełko, instrukcja, naklejki oraz formularz ankiety). Dystrybucja odbywała się przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych, w siedzibie Urzędu Miasta • ZUS w Jeleniej Górze. <p>Informacje nt. możliwości bezpłatnego otrzymania pudełka były umieszczone w miejskim serwisie internetowym oraz kilkakrotnie podawane w lokalnych mediach tj. Radio WAWA, TV Strimeo.</p>	<p>Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych), ZUS</p>
10	<p>Kontakt z PFRON, MOPS, PZN i in. w zakresie konsultacji i pomocy w likwidacji barier</p>	<p>Teatr im. Cypriana Kamila Norwida w Jeleniej Górze</p>
11	<p>Organizacja spotkań z psychologiem w świetlicy Koła w dniach: 05.02.2018r., 16.03.2018r., 14.05.2018r. - 23 uczestników.</p>	<p>Polski Związek Niewidomych Koło w Jeleniej Górze</p>
12	<p>Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy typu A. Placówka działa 5 dni w tygodniu, od 9 do 17. W 2018 r. w zajęciach ŚDS brało udział 37 uczestników (osób z zaburzeniami psychicznymi). W ramach prowadzonej działalności odbywają się grupowe i indywidualne zajęcia z uczestnikami: treningi samoobsługi, terapie, konsultacje - dostosowane do potrzeb uczestników. Jednym z rezultatów prowadzenia ŚDS, oprócz rehabilitacji osób niepełnosprawnych, jest odciążenie rodzin/opiekunów tych osób w opiece nad niepełnosprawnym.</p>	<p>Caritas Diecezji Legnickiej</p>
13	<p>Realizacja celu poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • współpracę z Urzędem Miasta w zakresie przyznawania stypendiów i zasiłków, • współpracę z kuratorami sądowymi, asystentami rodzin, rodzicami, opiekunami prawnymi, szkołami, domami dziecka, MOPS, GOPS, PCPR, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. 	<p>Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Jeleniej Górze</p>
14	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • systematyczne zbiórki odzieży, obuwia, środków czystości dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, • przygotowywanie paczek świątecznych dla najuboższych uczniów naszej szkoły, • udział 10 uczniów w programie dożywiania Polskiej Akcji Humanitarnej „Pajacyk”, • zgłaszanie rodzin podopiecznych Ośrodka do akcji „Szlachetna paczka” - dzięki któremu zostają one wyposażone w sprzęt AGD, kołdry, koce itp. • pomoc w składaniu wniosków umożliwiających otrzymanie zasiłków i innych należnych świadczeń z MOPS i innych. 	<p>Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Jeleniej Górze</p>
15	<p>Możliwość przyznania studentom posiadającym orzeczenie o stopniu niepełnosprawności stypendium specjalnego. W KPSW działa Międzywydziałowy Punkt Poradniczo-Konsultacyjny dla studentów, w którym wsparcia udzielają pedagog, psycholog i socjoterapeuta.</p>	<p>Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze</p>
16	<p>Przekazanie środków pieniężnych z „1%” na zakup leków dla członka stowarzyszenia.</p>	<p>Stowarzyszenie Osób Przewlekłe Chorych „ Pomocna Dłoń”</p>
17	<p>Przekazanie paczki mikołajkowej dla organizatorów akcji charytatywnej „Zostań z Nami Św. Mikołajem” - przeznaczoną dla dzieci z rodzin ubogich.</p>	<p>Stowarzyszenie Osób Przewlekłe Chorych „ Pomocna Dłoń”</p>
18	<p>Poprawa sytuacji socjalno-bytowej osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez następujące działania: wykonywanie wywiadów określających sytuację socjalno-bytową pracowników (jednorazowo u nowo zatrudnionych pracowników), możliwość udzielenia pracownikom niepełnosprawnym nieoprocentowanej pożyczki gotówkowej (z możliwością umorzenia) na poprawę sytuacji socjalno-bytowej. Udzielenie celowych dofinansowań do zakupu opału (14 osób niepełnosprawnych). Udzielenie celowych dofinansowań do turnusów rehabilitacyjnych (13 osób niepełnosprawnych). Kompleksowa pomoc psychologiczno-pedagogiczna z szeroko rozumianą integracją</p>	<p>Zakład Aktywności Zawodowej „ROSA” Caritas Diecezji Legnickiej</p>

	dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, realizowana poprzez dyżury psychologa, pedagoga – socjoterapeuty, doradcy zawodowego (uczestniczyły 45 osoby niepełnosprawne).	
19	Udział w warsztatach w ramach projektu „Oswoić Starość” w tym w zajęciach komputerowych, psychologicznych, na temat planowania budżetu i usług bankowych. Zajęcia sportowe na basenie.	Stowarzyszenie Inwalidów Wzroku
20	Funkcjonowanie Psychologicznego Punktu Konsultacyjnego dla rodziców i uczniów, w ramach którego dyżur pełni psycholog z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Jeleniej Górze.	Zespół Szkół Elektronicznych i Gimnazjum nr 3 w Jeleniej Górze
21	Realizacja celu przez: <ul style="list-style-type: none"> • udział w akcji „Szlachetna paczka”, • udział uczniów w akcji zbierania nakrętek dla osoby niepełnosprawnej w celu pozyskania funduszy na leczenie i rehabilitację, • wsparcie pedagoga, psychologa. 	Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze
22	Udział młodzieży w akcji: „I ty możesz zostać Świętym Mikołajem”. Wsparcie uczniów z orzeczeniem o niepełnosprawności poprzez akcję „Wyprawka szkolna”.	Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze
23	Realizacja celu: <ul style="list-style-type: none"> • korzystanie przez uczniów ze stypendium, wyprawki szkolnej oraz zapomóg pieniężnych, • możliwość korzystania z pomocy psychologa z PPP, terapeuty oraz na bieżąco pedagoga szkolnego. 	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Jeleniej Górze
24	Organizacja i koordynacja, przy współpracy ze Strażą Miejską w Jeleniej Górze, akcji „I Ty możesz zostać Świętym Mikołajem”. Zbiórka nakrętek plastikowych dla chorego na stwardnienie rozsiane Romana Geftasewicza. Aktywne działania szkolnych kół TPD, PCK na rzecz osób niepełnosprawnych, akcje: "Góra Grosza", "Dni Seniora", "Śpiewanie Kolęd". Zbiórka makulatury, elektrośmieci, z których uzyskana suma przekazana została na zakup lekarstw i artykułów pierwszej potrzeby. Wsparcie pedagogiczne ze strony wychowawców, pedagogów i pracowników Poradni PP w Jeleniej Górze dla uczniów i ich rodziców.	Zespół Szkół Technicznych „Mechanik” w Jeleniej Górze
25	Zbiórka odzieży wśród pracowników szkoły na rzecz uczniów z rodzin najuboższych. Udział uczniów w akcji stypendialnej i zasiłkowej, wyprawka szkolna dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Organizowanie zajęć mających na celu podniesienie sprawności psychicznej – terapie pedagogiczne, zajęcia psychoedukacyjne, i sprawności fizycznej.	Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze
26	Realizacja celu przez: <ul style="list-style-type: none"> • wsparcie udziału uczniów w akcji stypendialnej i zasiłkowej, reklamowanie akcji, informowanie o możliwościach wsparcia, • zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogiczno-prawnej. 	Zespół Szkół Przyrodniczo-Uługowych i Bursy Szkolnej w Jeleniej Górze
27	Pomoc psychologiczno - pedagogiczna w formie realizacji zaleceń z orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, warsztaty integracyjne dla klas pierwszych gimnazjum i liceum, pomoc psychologa PPPP w formie comiesięcznych dyżurów na terenie szkoły, asystowanie uczniom wymagającym wsparcia podczas zajęć i przerw, zajęcia edukacyjne i integracyjne dla wszystkich poziomów klas gimnazjalnych licealnych. Bal integracyjny dla wychowanków Szkoły Specjalnej.	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Jeleniej Górze
28	Realizacja celu poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie uczniom szerokiej oferty zajęć rewalidacyjnych w zależności od potrzeb (zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, socjoterapii, gimnastyki korekcyjnej, terapii surdologopedycznej, logopedycznej), • współpraca z instytucjami wspierającymi pracę szkoły im. Poradnią Psycholo- 	Szkoła Podstawowa nr 2 w Jeleniej Górze

	<p>giczno-Pedagogiczną</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie indywidualnych konsultacji, • zbiórka odzieży na rzecz rodzin najuboższych, • udział uczniów w akcji stypendialnej i zasiłkowej, • zorganizowanie akcji „Szlachetna Paczka” na terenie szkoły dla rodzin o szczególnych potrzebach bytowych, • zorganizowanie pomocy w dożywianiu (drugie śniadania, obiady sponsorowane). 	
29	<p>Uczestnictwo w akcji skierowanej dla rodzin uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej z okazji świąt Bożego Narodzenia - paczki świąteczne</p> <p>Udział uczniów w akcji stypendialnej i zasiłkowej</p>	<p>Szkoła Podstawowa nr 5 w Jeleniej Górze</p>
30	<p>Kierowanie uczniów do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej na badania celem diagnozy oraz dostosowania form pomocy.</p>	<p>Szkoła Podstawowa nr 6 w Jeleniej Górze</p>
31	<p>Udział w akcjach „Szlachetna Paczka” i „Zostań z nami Św. Mikołajem”</p> <p>Akcja stypendialna i zasiłkowa, zbiórka odzieży, art. szkolnych dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.</p> <p>Dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych dostosowano plany wycieczek oraz opracowano Indywidualne Programy Edukacyjno-Terapeutyczne.</p>	<p>Szkoła Podstawowa nr 7 w Jeleniej Górze</p>
32	<p>Wprowadzenie dodatkowych dyżurów podczas przerw i lekcji.</p> <p>Systematyczne zbiórki odzieży, podręczników i przyborów szkolnych dla uczniów w trudnej sytuacji materialnej.</p> <p>Koordinowanie i pomoc we wnioskowaniu o wypłaty stypendiów i zasiłków.</p> <p>Udział w akcji „Zostań z nami Św. Mikołajem”.</p> <p>Udział uczniów w seansie filmowym w ramach akcji „Mamo, tato zabierz mnie do kina” oraz w balu mikołajkowym organizowanym przez PKO BP.</p>	<p>Szkoła Podstawowa nr 8 w Jeleniej Górze (placówka z oddziałami integracyjnymi)</p>
33	<p>Pomoc psychologiczno - pedagogiczna w szkole. Pomoc rodzinom dzieci objętych kształceniem specjalnym. Kierowanie do innych instytucji pomocowych.</p>	<p>Szkoła Podstawowa nr 13 w Jeleniej Górze</p>
34	<p>Stworzenie dla wszystkich dzieci z orzeczeniami Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych oraz dostosowanie zajęć rewalidacyjnych do ich potrzeb i zaleceń w orzeczeniach.</p> <p>Zatrudnienie, do pracy z dziećmi niepełnosprawnymi, nauczyciela wspomagającego, logopedę, psychologa, tyflop pedagoga oraz terapeutę pedagogicznego.</p> <p>Konsultacje indywidualne dla rodziców w zakresie wspierania ich w opiece, wychowaniu i edukacji.</p> <p>Konsultacje z psychologiem, logopedą i oligofrenopedagogiem.</p> <p>Współpraca z Publiczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.</p>	<p>Miejskie Przedszkole nr 2 w Jeleniej Górze</p>
35	<p>Współpraca z MOPS w celu pomocy i poprawy sytuacji socjalno-bytowej osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Zbiórka odzieży i obuwia dla rodzin najbardziej potrzebujących przeprowadzona wśród dzieci i pracowników placówki.</p> <p>Organizowanie „Szlachetnej Paczki” dla rodzin dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej z okazji Świąt Bożego Narodzenia.</p>	<p>Miejskie Przedszkole nr 10 w Jeleniej Górze</p>

Cel strategiczny nr 5: Tworzenie aktywnych form rehabilitacji zawodowej.

5.1. Cel operacyjny: Tworzenie warunków do aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych

5.2. Cel operacyjny: Tworzenie warunków do powstawania i utrzymania miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych

5.3. Cel operacyjny: Utworzenie systemu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Lp.	Działanie	Realizator
1	Preorientacja zawodowa dla uczniów i słuchaczy niepełnosprawnych oraz ich rodziców prowadzona przez doradcę zawodowego na terenie placówki, uczestnictwo w giełdach pracy, rozmowy z pracodawcami – 20 uczestników.	Centrum Kształcenia Ustawicznego w Jeleniej Górze
2	Prowadzenie Klubu Integracji Społecznej. W zajęciach Klubu w ramach projektu „Postaw na siebie II” - instrument aktywizacji zawodowej - w 2018 roku uczestniczyło 50 osób.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze
3	Dział Rehabilitacji MOPS w ramach „Punktu informacji dla osób niepełnosprawnych” oraz bieżącej pracy, udziela informacji pracodawcom o rodzajach ulg, zwolnieniach i dotacjach z tytułu zatrudniania osób niepełnosprawnych.	
4	Przyznanie w 2018 r. osobie niepełnosprawnej jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. Na ten cel przeznaczono kwotę 30.000,00 zł.	
5	<p>W 2018 roku 1 niepełnosprawna osoba bezrobotna z Jeleniej Góry uczestniczyła w poradzie grupowej „Własna firma – dotacje”, której celem było:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznane z pojęciem przedsiębiorczości, cechami sprzyjającymi i utrudniającymi działania przedsiębiorcze, dokonanie samooceny cech przedsiębiorczych, poznanie plusów i minusów prowadzenia własnego biznesu, • poszerzenie wiedzy dotyczącej możliwości ubiegania się o środki na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, przedstawienie regulaminu, • zdobycie wiedzy na temat procesu rejestracji własnej firmy, • omówienie istotnych zagadnień dotyczących sporządzenia wniosku o dotację na działalność gospodarczą. <p>W związku z otrzymaniem środków na podjęcie działalności gospodarczej, do końca grudnia 2018 roku, z ewidencji urzędu zostało wykreślonych 5 bezrobotnych niepełnosprawnych z Jeleniej Góry. Środki pochodziły z:</p> <p>A. projektu EFS – PO WER - dla bezrobotnych do 30 roku życia - 2 osoby:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 osoba - działalność w zakresie pozostałej działalności wspomagającej ubezpieczenia i fundusze emerytalne, • 1 osoba - działalność w zakresie zakładania stolarki budowlanej <p>B. projektu EFS – RPO WD - dla bezrobotnych powyżej 30 roku życia - 3 osoby:</p>	Powiatowy Urząd Pracy w Jeleniej Górze

	<ul style="list-style-type: none"> • 1 osoba - działalność w zakresie wykonywania pozostałych robót budowlanych wykończeniowych, • 1 osoba - działalność w zakresie posadzkarstwa, tapetowania i oblicowywania ścian, • 1 osoba - działalność w zakresie konserwacji i naprawy pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli. 	
6	<p>W 2018 roku, na staż skierowano 15 bezrobotnych niepełnosprawnych z Jeleniej Góry . Stażyści nabyli umiejętności na stanowiskach: pracownik kancelaryjny, pomoc konserwatora, operator edytorów tekstu, robotnik placowy, pracownik biurowy, referent ds. kadr i płac, pracownik punktu informacji turystycznej. Staże realizowane były w ramach programów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w ramach algorytmu – 5 osób z Jeleniej Góry, • Program specjalny „Aktywność szansą na pracę” - 2 osoby z Jeleniej Góry • Program specjalny „Twoje życie – Twój sukces” - 1 osoba z Jeleniej Góry • Program „koniec z biernością – czas na rozwój” - 2 osoby z Jeleniej Góry • EFS PO WER – 1 osoba z Jeleniej Góry • EFS RPO WD – 4 osoby z Jeleniej Góry <p>Ponadto elementami wspierającymi realizację staży był zwrot kosztów opieki nad dzieckiem lub osobą zależną – skorzystała 1 osoba z Jeleniej Góry.</p>	
7	<p>Prace społecznie użyteczne – to instrument rynku pracy skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W 2018 r. 24 bezrobotnych niepełnosprawnych z Jeleniej Góry zostało skierowanych do prac społecznie użytecznych w jednostkach pomocy społecznej, jednostkach edukacyjnych oraz instytucjach na rzecz społeczności lokalnej. Prace interwencyjne – w 2018 roku, ze środków EFS – RPO WD 1 osoba z Jeleniej Góry podjęła zatrudnienie w firmie FHU SOLIDEX Krzysztof Maćków.</p>	
8	<p>Refundacja pracodawcom kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy</p> <p>W 2018 roku, utworzono u pracodawców z Jeleniej Góry 2 stanowiska pracy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) z programu specjalnego „Aktywność szansą na pracę” - 1 stanowisko, 2) z programu specjalnego „Twoje życie – Twój sukces” – 1 stanowisko. 	
9	<p>Od stycznia do grudnia 2018 roku pozyskano 193 oferty pracy dla bezrobotnych i poszukujących pracy niepełnosprawnych, w tym z Jeleniej Góry 159 ofert. W analizowanym okresie zgłoszono tylko 8 ofert pracy z sektora publicznego dla osób niepełnosprawnych – wszystkie z Jeleniej Góry.</p> <p>Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych zgłaszały w analizowanym okresie zakłady pracy chronionej i inne podmioty, które wygrywały przetargi na ochronę mienia i prace porządkowe w firmach funkcjonujących na terenie Jeleniej Góry. Podstawową barierą w realizacji ofert adresowanych do osób niepełnosprawnych była zdecydowana przewaga w rejestrze osób z lekkim stopniem niepełnosprawności. Zakłady Pracy Chronionej, ze względu na refundacje PFRON, preferowały zatrudnienie niepełnosprawnych bezrobotnych z umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności, a takich osób w rejestrze PUP, na 31.12.2018 r., było</p>	

	<p>tylko 36,3%, a z Jeleniej Góry 36,6%.</p> <p>W ogólnej liczbie zgłoszonych 193 ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych były m.in.: 22 oferty – P.U. JAREXS sp z o.o., 11 ofert – JAREXS PLUS Sp. z o.o.</p> <p>Ogółem w analizowanym okresie pośrednicy pracy i doradcy klienta wydali 312 skierowań do pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dla osób bezrobotnych niepełnosprawnych, w tym 201 dla niepełnosprawnych z Jeleniej Góry. 117 osób niepełnosprawnych z Jeleniej Góry podjęło pracę w 2018r.</p>	
10	<p>Powiatowy Urząd Pracy w Jeleniej Górze w 2018 r. zorganizował 1 giełdę pracy dedykowaną bezrobotnym niepełnosprawnym, w której wzięło udział 8 osób z Jeleniej Góry. Osoby z niepełnosprawnościami również uczestniczyły w giełdach organizowanych na zasadach ogólnych. Wzięło w nich udział 15 niepełnosprawnych bezrobotnych z Jeleniej Góry.</p>	
11	<p>W 2018r. PUP nie prowadził szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.</p> <p>Z pomocy doradcy zawodowego skorzystało 46 bezrobotnych niepełnosprawnych z Jeleniej Góry.</p>	<p>Powiatowy Urząd Pracy w Jeleniej Górze</p>
12	<p>W 2018 r. osobom niepełnosprawnym dedykowane były porady grupowe „Niepełnosprawni na rynku pracy”, w których uczestniczyły osoby ubiegające się o orzeczenie i osoby niepełnosprawne wyłonione przez doradców zawodowych. Odbyło się 8 edycji, w których uczestniczyło 27 niepełnosprawnych bezrobotnych z Jeleniej Góry. Ponadto 1 osoba niepełnosprawna brała udział w poradzie grupowej, adresowanej do wszystkich osób zarejestrowanych w PUP – pt. Własna firma – dotacje.</p>	
13	<p>Prowadzenie Społecznej Agencji Zatrudnienia (SAZ), w ramach której realizowane są konsultacje i doradztwo dla pracodawców i potencjalnych pracowników ze stopniem niepełnosprawności. Porady udzielane są telefonicznie, mailowo i osobiście w siedzibie KSON. Program prowadzony jest od 13 lat.</p>	<p>Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych</p>
14	<p>Projekt Kierunek - PRACA! - aktywizacja osób z niepełnosprawnościami. Projekt współfinansowany ze środków PFRON z wkładem własnym. Projekt pro-zatrudnieniowy, dwuletni, ogólnopolski. Wartość projektu 420 469,16 zł z czego w roku 2018 wydatkowano kwotę 159 114,16 zł. Projektem objętych zostało 16 beneficjentów z których 7 już znalazło zatrudnienie na otwartym rynku pracy. Liczba zaangażowanych wolontariuszy - 3 osoby.</p>	
15	<p>Projektu „Absolwent - Niepełnosprawni na etacie” dot. wsparcia zatrudnienia dla absolwentów i studentów ostatnich lat studiów. Pierwsza edycja objęła 37 uczestników (osoby z niepełnosprawnościami), absolwentów i studentów ostatnich lat uczelni wyższych z terenu całego kraju. Celem projektu była aktywizacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami. Wartość projektu 577 595,25 zł z wkładem własnym w wysokości 28 879,76 zł.</p>	
16	<p>Prowadzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej celem rehabilitacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych (21 uczestników). Uczestnikami zajęć są osoby dotknięte schorzeniami somatycznymi, psychicznymi i umysłowymi. Zajęcia są oparte na indywidualnych programach, które zawierają formy i zakres rehabilitacji. Ustalenie programu następuje po okresie adaptacji, poznaniu zainteresowań,</p>	<p>Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Jeleniej Górze</p>

	określaniu możliwości i zdolności uczestnika przy uwzględnianiu jego oczekiwań, potrzeb i przygotowania zawodowego.	
17	Tworzenie warunków do aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez regularne dyżury doradcy zawodowego oraz realizację Indywidualnych Planów Zatrudnienia (uczestniczyło 45 osoby niepełnosprawne). Dofinansowanie dowozu osób niepełnosprawnych do pracy w pensjonacie w Szklarskiej Porębie (8 osób niepełnosprawnych). Funkcjonowanie mieszkań treningowych dla osób niepełnosprawnych. Przygotowywanie osób niepełnosprawnych do pracy na tzw. „otwartym rynku” (w 2018 roku dwóch naszych pracowników znalazło takie zatrudnienie).	Zakład Aktywności Zawodowej „ROSA” Caritas Diecezji Legnickiej
18	Prowadzenie Warsztatu Terapii Zająciowej celem rehabilitacji społecznej i wstępnej zawodowej osób niepełnosprawnych (40 uczestników). W warsztatach - oprócz zajęć w pracowniach tematycznych, które są podstawową formą działania terapeutycznego, prowadzona jest rehabilitacja ruchowa, terapia psychologiczna, muzykoterapia. Działają też: Rada Uczestników, grupa aktywizacji zawodowej, grupa self-advokatów, zespół muzyczny, sekcja Olimpiad Specjalnych, koło dyskusyjne.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami Inteligentna Koła w Jeleniej Górze
19	Realizacja celu przez praktyki zawodowe (klasa II i III ZSZ oraz klasa I Branżowej Szkoły I Stopnia) w zawodzie: kucharz małej gastronomii, pracownik pomocniczy obsługi hotelowej. Praktyki realizowane są w szkolnej pracowni lub okolicznych obiektach hotelowych.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Jeleniej Górze
20	Promocja projektów finansowych z Funduszy Europejskich oraz PFRON, m.in. <ul style="list-style-type: none"> • Kompleksowy program aktywizacji zawodowej młodych osób niepełnosprawnych z kategorii NEET w woj. dolnośląskim, • Doradztwo+szkolenia+staż=PRACA. Aktywizacja zawodowa absolwentów z niepełnosprawnością, oraz realizacja projektów, w których brały udział osoby niepełnosprawne: • Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych • Kurs budowania marki osobistej na rynku pracy, • Warsztaty dietetyczne. 	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze
21	Techniki skutecznego uczenia się prezentowane przez przedstawiciela Uniwersyteckiej Szkoły Kształcenia Indywidualnego Przygotowanie materiałów na lekcje wychowawcze z zakresu preorientacji zawodowej, organizowanie spotkań z przedstawicielami z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej oraz z doradcami zawodowymi z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej. Uczestnictwo uczniów w warsztatach doradztwa zawodowego we współpracy z Bankiem Zachodnim. Konsultacje indywidualne dot. preorientacji zawodowej.	Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze
22	Preorientacja zawodowa dla uczniów niepełnosprawnych prowadzona przez doradców zawodowych z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Organizowanie giełdy pracy. Wsparcie w rozmowach kwalifikacyjnych z potencjalnymi pracodawcami.	Zespół Szkół Przyrodniczo-Uslugowych i Bursy Szkolnej w Jeleniej Górze
23	Realizacja celu przez: <ul style="list-style-type: none"> • udział młodzieży niepełnosprawnej w zajęciach z doradztwa zawodowego organizowanego przez szkolnego doradcę zawodowego, • możliwość korzystania z konsultacji ze szkolnym doradcą zawodowym. 	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Jeleniej Górze
24	Warsztaty dotyczące planowania własnej kariery edukacyjnej dla uczniów gimnazjum i liceum, ankietowanie i analiza wyników prowadzone przez Centrum informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Jeleniej Górze.	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Jeleniej Górze
25	Otoczenie opieką i wsparciem osoby niepełnosprawnej odbywające praktykę w szkole i poza nią. Rozmowy z pracodawcami.	Zespół Szkół Licealnych

		i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze
26	Współpraca z Ochotniczymi Hufcami Pracy przy organizacji w szkole Targów Pracy i Edukacji. Zorganizowanie w szkole Mobilnego Centrum OHP. Organizowanie i pomoc w znajdowaniu praktyk zawodowych.	Zespół Szkół Technicznych „Mechanik” w Jeleniej Górze
27	Doradztwo edukacyjno – zawodowe w formie zajęć z doradcą zawodowym oraz psychologiem w tym badania diagnozujące predyspozycje i zainteresowania zawodowe uczniów, rozmowy indywidualne i porady.	Zespół Szkół Elektronicznych i Gimnazjum nr 3 w Jeleniej Górze
28	Spotkanie z doradcą zawodowym z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.	Szkoła Podstawowa nr 6 w Jeleniej Górze

Cel strategiczny nr 6: Współpraca przy budowie kompleksowego systemu rehabilitacji leczniczej.

6.1. Cel operacyjny: Dostosowanie opieki medycznej do potrzeb osób niepełnosprawnych

6.2. Cel operacyjny: Wspieranie wczesnej interwencji

6.3. Cel operacyjny: Wzmacnianie instytucji zajmujących się rehabilitacją leczniczą osób niepełnosprawnych

Lp.	Działanie	Realizator
1	<p>Stwarzanie warunków do prowadzenia kompleksowej rehabilitacji dla osób niepełnosprawnych oraz zaopatrzenia w odpowiedni sprzęt ortopedyczny, rehabilitacyjny i pomocniczy.</p> <p>Na zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów, w 2018 roku wydatkowano kwotę 429.680,00 zł, w tym na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla 7 niepełnosprawnych osób – 10.251,00 zł, • dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla 1 podmiotu prowadzących działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych – 7.000,00 zł, • dofinansowanie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla 889 osób – 412.429,00 zł. <p>Należy podkreślić, że dofinansowanie do zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne jest niezmiernie ważnym zadaniem, gdyż są to środki i sprzęty niezbędne do godnego i pełniejszego funkcjonowania tych osób w środowisku. Należą do nich: protezy kończyn i protezy piersi, aparaty słuchowe i systemy FM, wózki inwalidzkie, materace i poduszki przeciwoleżynowe, ortezy, obuwie i gorsety ortopedyczne, peruki, kule, pieluchomajtki oraz worki stomijne i cewniki, protezy powietrzne.</p>	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze
2	<p>1.Działalność diagnostyczna:</p> <p>W roku szkolnym 2016/17 w Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej przeprowadzono 3119 badań diagnostycznych w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diagnoz psychologicznych – 1215 • diagnoz pedagogicznych – 1132 • diagnoz logopedycznych – 447 • diagnoz lekarskich dla potrzeb Zespołu Orzekającego – 325 • badań przesiewowych logopedycznych – 1406 <p>Ogólna liczba wydanych opinii wyniosła 624. Najwięcej wydanych opinii dotyczyło:</p> <ul style="list-style-type: none"> • innych opinii o przebadanych 224; w tej kategorii ujęte są również pisemne informacje o wynikach badań przeprowadzonych w poradni; • dostosowania wymagań edukacyjnych, wynikających z programu nauczania, do indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia – 142; • objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole lub placówce – 154 <p>W wyniku prac Zespołu Orzekającego ogółem wydano 31 opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie oraz 257 orzeczeń:</p>	Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Jeleniej Górze

	<ul style="list-style-type: none"> • potrzebie kształcenia specjalnego – 182, • o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych – 5, • o potrzebie nauczania indywidualnego – 106 • uchylające – 22 • o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego – 1 • odmowne - 0 <p>2. Pomoc udzielana nauczycielom, rodzicom i wychowawcom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Treningi – 12 osób, • Warsztaty dla rodziców, nauczycieli, pedagogów i wychowawców placówek – 469 osób: <ul style="list-style-type: none"> ➤ „Szkoła dla rodziców i nauczycieli” ➤ „Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniom przez szkoły i placówki, a zmiana przepisów prawa oświatowego. Zadania szkół i placówek w tym zakresie” ➤ „Praca z uczniem z zespołem Aspergera w szkole” ➤ „Poradnia jako instytucja wspomagająca pracę szkół i placówek. Analiza dotychczasowych potrzeb placówek pod kątem pracy pedagoga” ➤ „Zalecenia zespołu orzekającego w świetle aktualnych przepisów oświatowych” ➤ „Pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla uczniów z problemami dydaktyczno-wychowawczymi” • Terapie rodzin – 38 rodzin • Prelekcje i wykłady. Przeprowadzono 14 spotkania nt.: <ul style="list-style-type: none"> ➤ „Zaburzenia w rozwoju 4-5 latka” ➤ „Jak pracować z uczniem z wadą słuchu w szkole” ➤ „Dostosowanie szkolnego programu wychowawczego i profilaktycznego do nowego systemu szkolnictwa” ➤ „Jak ćwiczyć w domu z dzieckiem z wadą wymowy” ➤ „Wydawanie orzeczeń i opinii przez PPP w świetle nowych przepisów prawa oświatowego” ➤ „Wspomaganie dziecka w edukacji wczesnoszkolnej” ➤ „Autyzm” ➤ „Gotowość szkolna” ➤ „Jak wspomóc dziecko w wyborze szkoły ponadgimnazjalnej” ➤ „Zaburzenia nastroju” ➤ „Wiem i wspieram. Profilaktyka zachowań ryzykownych młodzieży” ➤ „Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi” ➤ „Adaptacja ucznia w IV klasie” • Inne formy pomocy dla nauczycieli i rodziców - pomocą objęto 708 osób <p>3. Pomoc bezpośrednia udzielona dzieciom i młodzieży:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Terapia pedagogiczna, w tym zajęcia korekcyjno-kompensacyjne - 74 uczniów • Terapia logopedyczna, prowadzona przez wszystkich logopedów. Pomocą objęto 251 osoby i dla 229 osób była to forma trwająca ponad 3 miesiące • Terapia psychologiczna, w tym psychoterapia – ogółem objęto 89 osoby • Zajęcia z uczniami zdolnymi - 1 • Inne zajęcia o charakterze terapeutycznym – 275 osoby W tym zawarte: <ul style="list-style-type: none"> ➤ indywidualne zajęcia w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju na podstawie aktualnej <i>Opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie</i> (21 dzieci) ➤ Zajęcia terapii integracji sensorycznej (9 osób) ➤ Zajęcia grupowe aktywizujące do wyboru kierunku kształcenia i zawodu (152 osoby) ➤ dogoterapia (1 osoba) ➤ Zajęcia grupowe prowadzone w szkołach i placówkach oświatowych 	
--	---	--

	<p>4. Interwencje kryzysowe (15 osób)</p> <p>5. Inne formy pomocy indywidualnej (18 osób)</p> <p>6. Inne formy pomocy grupowej (251 osób), w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Terapia jękania” – zajęcia grupowe dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym • zajęcia dla dzieci z opóźnionym rozwojem psychomotorycznym, w tym z opóźnionym rozwojem mowy (8 osób) <p>7. Indywidualne porady zawodowe - udzielono w poradni 32 uczniom</p> <p>8. Mediacje i negocjacje (2 osoby)</p> <p>9. Porady bez badań (457) – udzielane przez wszystkich pracowników poradni</p> <p>10. Porady po badaniach przesiewowych (326)</p> <p>11. Badania przesiewowe słuchu programem „Słyszę” (79)</p>	
3	<p>KSON wspólnie z Fundacją Instytut Rewalidacji ułatwia niepełnosprawnym pacjentom korzystanie z Dyrektywy Transgranicznej. Dyrektywa ta umożliwia skorzystanie z niektórych usług medycznych za granicą przy refundacji kosztów zabiegu przez polski NFZ. Dotyczyło to w 2018 roku zabiegu usunięcia zaćmy w klinikach Czeskich .</p>	<p>Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych</p>
4	<p>Organizacja turnusów wczasowych i rehabilitacyjnych, podczas których oprócz wypoczynku uczestnik ma dostęp do opieki lekarskiej oraz ma możliwość skorzystania z zabiegów.</p> <p>Zorganizowanie w 2018 r. 13 turnusów letnich i dwa świąteczno-noworoczne na wyraźne życzenie osób samotnych (tę formę wypoczynku zorganizowaliśmy po raz trzeci, przedstawiając ofertę 1 wyjazdu nad morze do Świnoujścia i 1 wyjazdu do Zakopanego). Łącznie ze zorganizowanych form wypoczynku w 2018 roku skorzystało 645 w tym 189 osób z turnusów rehabilitacyjnych.</p> <p>Prowadzenie całorocznej promocji aktywności ruchowej seniorów przez udostępnianie po cenie promocyjnej/ulgowej Basenów Termalnych w Jeleniej Górze.</p>	<p>Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Jeleniej Górze</p>
5	<p>Zorganizowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konsultacji z lekarzem (45 osoby niepełnosprawne), • programów rehabilitacji leczniczej realizowane pod kontrolą wykwalifikowanych rehabilitantów, • dofinansowania do wyjazdów na turnusy rehabilitacyjne. 	<p>Zakład Aktywności Zawodowej „ROSA” Caritas Diecezji Legnickiej</p>
6	<p>Refundacja przez Uczelnię zabiegów rehabilitacyjnych, umożliwienie korzystania z basenu, wanny z hydromasażem oraz siłowni.</p>	<p>Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze</p>
7	<p>KPSW, z racji prowadzonych kierunków studiów fizjoterapia i pielęgniarstwo, współpracuje z uzdrowiskami i zakładami opieki zdrowotnej, m.in.: Uzdrowiskiem Cieplice, Uzdrowiskiem Świeradów- Czerniawa, Sanatorium Uzdrowskim AGAT, NZOZ Osteocyt – w których studenci realizują praktyki i staże.</p>	
8	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informowanie rodziców o dostępnych świadczeniach medycznych, rehabilitacyjnych i terapeutycznych, • funkcjonowanie w szkole gabinetu pielęgniarki szkolnej, zapewniającej opiekę przedmedyczną uczniom z cukrzycą, padaczką itp., • korzystanie z programów profilaktycznych i zdrowotnych np. Ratujemy dzieciom wzrok, przesiewowe badanie słuchu, wad postawy, szczepienia przeciwko HPV. 	<p>Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Jeleniej Górze</p>
9	<p>Opieka medyczna w placówce: organizacja i wykonywanie badań profilaktycznych. Postawienie diagnozy środowiska szkolnego w zakresie bezpieczeństwa uczniów niepełnosprawnych oraz zagrożeń dla ich zdrowia.</p> <p>Współpraca pielęgniarki z rodzicami: uświadomienie znaczenia regularnego podawania leków oraz obserwacji ubocznych efektów ich stosowania w przypadku dzieci leczonych farmakologicznie.</p> <p>Kursy , szkolenia dokształcające z zakresu postępowania z osobą niepełnosprawną, szkolenie kadry pedagogicznej na temat postępowania z uczniem o specjalnych potrzebach kształcenia.</p> <p>Podnoszenie kwalifikacji nauczycieli i kadry medycznej w celu pomocy osobom</p>	<p>Zespół Szkół Technicznych „Mechanik” w Jeleniej Górze</p>

	niepełnosprawnym. Szkolenie rady pedagogicznej w zakresie prawidłowego postępowania uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Współpraca ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym, Domem Pomocy Społecznej "Pogodna Jesień" - udział w Dniu Seniora i koncert.	
10	Rozpoznawanie i zaspokajanie indywidualnych potrzeb psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych na podstawie badań lekarskich, diagnoz nauczycielskich, opinii psychologiczno-pedagogicznych, rozmów z uczniami i rodzicami. Realizacja zaleceń Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego poprzez dostosowanie nauczania i indywidualizację oceniania. Dostosowanie warunków i form przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego do potrzeb psychofizycznych uczniów poprzez m.in.: przedłużenie czasu pracy, zastosowanie szczegółowych kryteriów oceniania prac, umożliwienie przyjmowania leków podczas egzaminu. Kierowanie uczniów do specjalistycznych placówek medycznych i Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.	Zespół Szkół Elektronicznych i Gimnazjum nr 3 w Jeleniej Górze
11	Realizacja celu przez: <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie na terenie szkoły badań bilansowych słuchu i wzroku, • opieka pielęgniarki szkolnej, • przekazywanie rodzicom informacji o świadczeniach medycznych, rehabilitacyjnych i terapeutycznych oraz możliwości korzystania z nich w Jeleniej Górze i innych miejscowościach. 	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Jeleniej Górze
12	Realizacja celu przez opiekę pielęgniarki szkolnej-informowanie rodziców o przysługujących świadczeniach rehabilitacyjnych i terapeutycznych.	Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze
13	Wydłużenie czasu pracy pielęgniarki szkolnej w związku z obecnością w szkole uczniów z orzeczeniami o niepełnosprawności. Umożliwienie w gabinecie pielęgniarki szkolnej wykonywania pomiarów cukru dla uczniów z cukrzycą, pomiarów ciśnienia dla uczniów chorych na nadciśnienie, kontrola wagi uczniów z otyłością. Profilaktyka dot. zapobiegania zarażeniom wirusami HPV, HIV Profilaktyka raka jąder i szyjki macicy prowadzona przez pielęgniarkę szkolną.	Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze
14	Realizacja diagnozy środowiska szkolnego w zakresie bezpieczeństwa uczniów niepełnosprawnych. Opieka pielęgniarki szkolnej – 2 dni w tygodniu. Przekazywanie rodzicom informacji o świadczeniach medycznych, rehabilitacyjnych i terapeutycznych i o możliwości skorzystania z nich w Jeleniej Górze.	Zespół Szkół Przyrodniczo-Usługowych i Bursy Szkolnej w Jeleniej Górze
15	Organizacja zajęć rewalidacyjnych.	Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze
16	W szkole obecna jest pielęgniarka szkolna utrzymująca stały kontakt z osobami niepełnosprawnymi. Stały kontakt z rehabilitantami realizującymi zalecenia rewalidacyjne.	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Jeleniej Górze
17	Współpraca z instytucjami wspierającymi rozwój psychofizyczny uczniów niepełnosprawnych oraz rozwijających empatię młodzieży szkolnej. Współpraca z: <ul style="list-style-type: none"> • Publiczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Jeleniej Górze, • Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Jeleniej Górze, • Samorządem Województwa Dolnośląskiego (w celach informacyjnych w sprawie stypendiów), • Hospicjum dla Dzieci we Wrocławiu. 	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Jeleniej Górze
18	Realizacja celu przez:	Szkoła Podstawowa

	<ul style="list-style-type: none"> • badania przesiewowe-logopedyczne, • badania wzroku oraz wad postawy uczniów klas pierwszych, • opieka pielęgniarki szkolnej, • akcja informacyjna o świadczeniach medycznych, rehabilitacyjnych i terapeutycznych oraz o możliwościach skorzystania z nich w Jeleniej Górze. 	nr 3 w Jeleniej Górze
19	Przekazywanie rodzicom informacji o świadczeniach medycznych, rehabilitacyjnych i terapeutycznych oraz o możliwościach korzystania z nich w Jeleniej Górze i w innych miejscowościach. Opieka pielęgniarki szkolnej.	Szkoła Podstawowa nr 5 w Jeleniej Górze
20	Realizacja przez: <ul style="list-style-type: none"> • opiekę pielęgniarki szkolnej, • prowadzenie wśród uczniów kl I przesiewowych badań wzroku • przekazywanie rodzicom informacji o świadczeniach medycznych, rehabilitacyjnych i terapeutycznych oraz o możliwościach korzystania z nich w Jeleniej Górze. 	Szkoła Podstawowa nr 6 w Jeleniej Górze
21	Udział w akcji „Ratujmy dzieciom wzrok”. Badania logopedyczne i przesiewowe. Opieka zdrowotna pielęgniarki szkolnej. Prowadzenie fluoryzacji – akcja „Śnieżnobiały uśmiech” Kampania informacyjne o możliwościach korzystania ze świadczeń rehabilitacyjnych, medycznych i terapeutycznych w Jeleniej Górze.	Szkoła Podstawowa nr 7 w Jeleniej Górze
22	Prowadzenie działań mających na celu opracowanie szeroko rozumianej diagnozy wstępnej, obejmującej również kwestie medyczne: dyżury pielęgniarki szkolnej, wywiad wśród rodziców nt. potrzeb w zakresie świadczeń medycznych, udział w akcji „Ratujmy dzieciom wzrok”.	Szkoła Podstawowa nr 8 w Jeleniej Górze (placówka z oddziałami integracyjnymi)
23	Realizacja celu przez: <ul style="list-style-type: none"> • niwelowanie zagrożeń i zapewnienie bezpieczeństwa uczniom niepełnosprawnym na terenie szkoły, • przesiewowe badanie wzroku dzieci klas pierwszych (akcja „Ratujmy wzrok dzieciom”), • opieka pielęgniarki szkolnej. 	Szkoła Podstawowa nr 11 w Jeleniej Górze
24	Badania przesiewowe ramach akcji "Ratujmy dzieciom wzrok", opieka medyczna pielęgniarki szkolnej na terenie placówki, gimnastyka korekcyjna, przesiewowe badanie wad postawy w klasach 1-3.	Szkoła Podstawowa nr 13 w Jeleniej Górze

Cel strategiczny nr 7: Aktywne zaangażowanie organizacji osób niepełnosprawnych w kreowanie polityki społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych.

7.1. Cel operacyjny: Zintegrowanie i wzmacnianie organizacji działających w imieniu i na rzecz osób niepełnosprawnych

7.2. Cel operacyjny: Inicjowanie partnerskiej współpracy administracji samorządowej, instytucji i organizacji działających w imieniu i na rzecz osób niepełnosprawnych

Lp.	Działanie	Realizator
1	W 2018r. udzielono dotacji na wsparcie zadania publicznego z zakresu turystyki pt. „Dolina Bobru widziana inaczej”, realizowanego przez Polski Związek Niewidomych, Koło w Jeleniej Górze, w którym wzięło udział 40 osób (kwota dofinansowania 2.220,00 zł).	Urząd Miasta Jelenia Góra (Wydział Kultury i Turystyki)
2	Przyznanie dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będących w dyspozycji MOPS w Jeleniej Górze, do organizacji 20 imprez na kwotę 49.749 zł. - w ramach promowania i propagowania imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych i turystycznych, w których współuczestniczą osoby niepełnosprawne	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze
3	Organizacja w dniu 16 czerwca 2018 r. na Placu Piastowskim w Jeleniej Górze VII Festynu Integracyjnego pod hasłem Walki z dyskryminacją osób niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Partnerami w organizacji imprezy były zarówno organizacje pozarządowe, instytucje działające na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, jak i prywatne firmy, które wspomogły jej organizację (8.000 zł – środki z budżetu Miasta).	
4	Utrzymanie dynamiki w sferze współpracy z organizacjami pozarządowymi (ilość członków zwyczajnych to 12 organizacji). Sejmik uczestniczy w pracach grupy pn. Karkonoskie Inicjatywy Obywatelskie, mającej na celu jednocześnie działań na rzecz rozwiązywania najistotniejszych problemów ziemi jeleniogórskiej. Praca nad budową Strategii Województwa Dolnośląskiego. Monitoring transparentności życia publicznego. Propagowanie idei wolontariatu – obecnie w KSON działa 64 wolontariuszy. Starania w kierunku utworzenia Funduszu Turystyki Społecznej.	Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych
5	Współpraca w zakresie wynajmu pomieszczeń i sprzętu na organizację spotkań, uroczystości, prelekcji dla organizacji pozarządowych działających w sferze niepełnosprawności.	Teatr im. Cypriana Kamila Norwida w Jeleniej Górze
6	Współpraca w zakresie bezpłatnego wynajmu pomieszczeń JCK oraz sprzętu na organizację spotkań, uroczystości, prelekcji dla organizacji pozarządowych m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • Towarzystwa Chorych na Stwardnienie Rozsiane • Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów • Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Rodzin i Przyjaciół Dzieci z Zespołem Downa • Karkonoskiego Klubu Amazonek. 	Jeleniogórskie Centrum Kultury
7	Realizacja celu poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • udział uczniów w zajęciach sportowych: Orlik. Lodowisko, Termy Cieplickie, 	Młodzieżowy Ośrodek

	<p>siłownia, kręgielnia, ścianka wspinaczkowa,</p> <ul style="list-style-type: none"> • udział uczniów w wycieczkach turystyczno-krajoznawczych, • organizacje Zielonej Szkoły (Koszalin), • zajęcia edukacyjno-wychowawcze na temat zdrowego stylu życia, z naciskiem na właściwe odżywianie i przeciwdziałanie uzależnieniom, • zorganizowanie i udział I Pielgrzymki Wychowanków Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii z Dolnego Śląska w Krzeszowie z udziałem Dolnośląskiego Kuratora Oświaty. 	Socjoterapii w Jeleniej Górze
8	<p>Współpraca z innymi organizacjami pozarządowymi polegająca na wspólnym realizowaniu poszczególnych projektów. Są wśród nich przede wszystkim: Jeleniogórskie Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych, Akademia Aktywnych Seniorów, Polski Związek Niewidomych, Stowarzyszenie Żołnierzy Radiotechników RADAR, Stowarzyszenie Żołnierzy Wojska Polskiego, Związek Emerytów Policjantów, Karkonoski Uniwersytet Trzeciego Wieku.</p>	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Jeleniej Górze
9	<p>Uczestnictwo członków Koła wspólnie z innymi osobami niepełnosprawnymi w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • XIX Powiatowym Spotkaniu Opłatkowym zorganizowanym przez Urząd Gminy Mysłakowice, Gminny Ośrodek Kultury, parafię pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w dniu 14.01.2018 r. (25 osób), • XIII Opłatkowym Spotkaniu Integracyjnym Osób Niepełnosprawnych organizowanym przez Prezydenta Miasta Jeleniej Góry i Duszpasterstwo (25 osób), • wycieczce do Krzeszowa na XIX Diecezjalną Pielgrzymkę Osób Niepełnosprawnych i Przyjaciół (42 osoby), • Okręgowym Spotkaniu Opłatkowym (6 osób). 	Polski Związek Niewidomych Okręg Dolnośląski Koło w Jeleniej Górze
10	<p>Udział członków stowarzyszenia w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Festynie Integracyjnym pod hasłem „Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym”, • IV Jeleniogórskich Targach Organizacji Pozarządowych, • Spotkaniu Opłatkowym w parafii św. Jana Apostoła i Ewangelisty w Jeleniej Górze - 14 stycznia 2018 r., • Integracyjnym Spotkaniu Opłatkowym w Mysłakowicach – 20 stycznia 2018 r., • Pielgrzymce Osób Niepełnosprawnych do Krzeszowa – 01 września 2018 r., • spotkaniach integracyjnych środowisk osób niepełnosprawnych, • wspólnych wyjściach do kina, teatru, filharmonii. 	Stowarzyszenie Osób Przewlekle Chorych „Pomocna Dłoń”
11	<p>Organizowanie imprez kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych i turystycznych integrujących środowisko osób niepełnosprawnych, w tym: przeglądy recytatorskie, olimpiady specjalne, konkursy fotograficzne. Współpraca z Fundacją CUD i Olimpiadami Specjalnymi Polska.</p>	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Jeleniej Górze
12	<p>Współpraca KPSW z Karkonoskim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informowanie studentów o projektach realizowanych przez KSON • zachęcanie do korzystania z Centrum Informacji i Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami • promowanie w KSON działań studentów na rzecz osób niepełnosprawnych. 	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze
13	<p>Akcje oddawania krwi młodzieży szkolnej oraz pracowników szkoły. Działania Samorządu Uczniowskiego i Rady Szkoły na rzecz niepełnosprawnych. Zorganizowanie akcji Dzień Dawcy – prelekcja na temat osób chorych na białaczkę, składanie deklaracji dawcy szpiku kostnego. Akcje prowadzone na rzecz Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych – bieżące wykonywanie prac remontowych. Aktywne działania szkolnych kół TPD, PCK i koła Caritas na rzecz osób niepełnosprawnych. Współpraca z Zespołem Szkół i Placówek Specjalnych, MOPS, Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Jeleniej Górze, Ośrodkiem Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Wałbrzychu. Zbiórka makulatury, z której uzyskana suma przekazana została na zakup lekarstw</p>	Zespół Szkół Technicznych „Mechanik” w Jeleniej Górze

	<p>i artykułów pierwszej potrzeby.</p> <p>Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Jeleniej Górze – współpraca pedagoga szkolnego w zakresie rozwiązywania problemów psychologiczno – pedagogicznych.</p> <p>Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w diagnozowaniu potrzeb uczniów, stała współpraca z psychologiem poradni (dyżury konsultacyjne w ZST „Mechanik”).</p>	
14	<p>Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Publiczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, • Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, • Hospicjum dla Dzieci we Wrocławiu, • Caritas w Jeleniej Górze, • Samorządem Województwa Dolnośląskiego. 	Zespół Szkół Elektronicznych i Gimnazjum nr 3 w Jeleniej Górze
15	<p>Współpraca szkoły z MOPS, OIK, Stacją Sanitarno- Epidemiologiczną, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Poradnią Leczenia Uzależnień.</p> <p>Stale konsultacje w czasie wywiadówek dla uczniów i rodziców na terenie szkoły z pracownikiem Poradni Psychologiczno Pedagogicznej.</p> <p>Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz dzieci niepełnosprawnych i ubogich: zbiórka pieniędzy w ramach akcji.</p> <p>Współpraca nauczycieli i uczniów Liceum Plastycznego z Domem dziecka „Nadzieja” w Przesiece – akcje artystyczne.</p> <p>Współpraca z przedszkolami integracyjnymi, szkołą specjalną oraz SP nr 3.</p>	Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze
16	<p>Współpraca z MOPS, Fundacją DKMS, Dziełem Interwencji Kryzysowej, Poradnią MONAR, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.</p> <p>Wspieranie akcji charytatywnych na rzecz osób niepełnosprawnych np. „Pomaganie przez odkręcanie”.</p>	Zespół Szkół Przyrodniczo- Usługowych i Bursy Szkolnej w Jeleniej Górze
17	<p>Aktywna współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną diagnozującą potrzeby uczniów niepełnosprawnych. Comiesięczne dyżury psychologa z PPP w celu udzielenia wsparcia w trudnych sytuacjach szkolnych i rodzinnych.</p>	Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze
18	<p>Organizowanie zbiórki nakrętek oraz kwestowanie na rzecz chorego na SM młodego Jeleniogórczanie.</p> <p>W ramach wolontariatu wsparcie podopiecznych ZOLu</p> <p>Współpraca z: TPD, JCK, Domem Dziecka Nadzieja, Zołem – Caritas, Fundacja „Pomóż i Ty”, z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w diagnozowaniu potrzeb uczniów niepełnosprawnych.</p> <p>Aktywne działania wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych.</p>	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Jeleniej Górze
19	<p>Stała współpraca z „Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych przy Staroście Jeleniogórskim oraz z „Towarzystwem chorych na stwardnienie rozsiane w Jeleniej Górze”, Publiczną Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną oraz Poradnią Zdrowia Psychicznego w Jeleniej Górze. Warsztaty zorganizowane przy współpracy z osobami przynależnymi do ww. organizacji oraz wizyta przyjaciół ze Szkoły Specjalnej podczas Balu integracyjnego są cennym źródłem informacji uświadliwiającym naszych uczniów na problemy osób niepełnosprawnych.</p>	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Jeleniej Górze
20	<p>Udział uczniów w warsztatach nt. „ Niepełnosprawni są wśród nas”- zorganizowanych przez Stowarzyszenie SODALIS.</p>	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Jeleniej Górze
21	<p>Realizacja celu przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywne działanie szkolnego koła TPD, • współpracę z MOPS i Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Jeleniej Górze, • współpraca z Poradnią Psychologiczno Pedagogiczną w zakresie diagnozowania potrzeb uczniów. 	Szkoła Podstawowa nr 3 w Jeleniej Górze
22	<p>Współpraca ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno - Wychowawczym, MOPS, z Poradnią</p>	Szkoła Podstawowa

	Psychologiczno – Pedagogiczną w diagnozowaniu potrzeb uczniów (stała współpraca z psychologiem poradni).	nr 5 w Jeleniej Górze
23	Współpraca pedagoga szkolnego z Działem Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom w Jeleniej Górze. Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w diagnozowaniu potrzeb uczniów - stała współpraca. Organizowanie akcji charytatywnych wspierających działania na rzecz osób niepełnosprawnych: np."Nakręczeni". Współpraca z Przedszkolem Integracyjnym nr 14.	Szkoła Podstawowa nr 6 w Jeleniej Górze
24	Współpraca z MOPS, Karkonoskim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych, Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Jeleniej Górze, TPD. Współpraca pedagoga szkolnego w zakresie rozwiązywania problemów psychologiczno-pedagogicznych. Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w diagnozowaniu potrzeb uczniów, stała współpraca z psychologiem poradni (konsultacje psychologa na terenie szkoły dla rodziców, lekcje wychowawcze i warsztaty). Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Jeleniej Górze.	Szkoła Podstawowa nr 7 w Jeleniej Górze
25	Aktywna działalność Towarzystwa Przyjaciół Dzieci na rzecz niepełnosprawnych uczniów naszej szkoły. Współpraca z wieloma instytucjami działającymi w sferze niepełnosprawności – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, MOPS, Urząd Miasta Jelenia Góra, Zespół Szkół i Placówek Specjalnych.	Szkoła Podstawowa nr 8 w Jeleniej Górze (placówka z oddziałami integracyjnymi)
26	Współpraca z Działem Interwencji Kryzysowej jeleniogórskiego MOPS – współpraca pedagogów w zakresie rozwiązywania problemów psychiczno-pedagogicznych. Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w diagnozowaniu potrzeb uczniów.	Szkoła Podstawowa nr 11 w Jeleniej Górze
27	Współpraca z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej.	Szkoła Podstawowa nr 13 w Jeleniej Górze
28	Udział przedszkolaków (w tym dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności) w konkursie „Bezpiecznie żyć”, Współpraca Z Oddziałem Przedszkolnym z Zespołu Szkół i Placówek Specjalnych w Jeleniej Górze (w ramach współpracy dzieci z MP 2, uczestniczyły w zajęciach integracyjnych w celu rozwoju empatii i tolerancji względem osób niepełnosprawnych, a dzieci z Przedszkola Specjalnego są zaproszone do udziału w zabawach integracyjnych na terenie naszego przedszkola).	Miejskie Przedszkole nr 2 w Jeleniej Górze
29	Spotkania dzieci z osobami niepełnosprawnymi.	Miejskie Przedszkole Nr 27 w Jeleniej Górze

Cel strategiczny nr 8: Promocja zdrowego stylu życia i aktywnego wypoczynku osób niepełnosprawnych.

8.1. Cel operacyjny: Umożliwianie osobom niepełnosprawnym pełnego udziału w regularnej aktywności fizycznej

8.2. Cel operacyjny: Popularyzowanie turystyki wśród osób niepełnosprawnych

Lp.	Działanie	Realizator
1	Aktualizacja i dodruk folderu „Wędrówki Jeleniogórskim Traktem Śródmiejskim” - przedstawiająca najważniejsze zabytki w Mieście z określeniem ich dostępności dla osób niepełnosprawnych. Folder wydano w trzech wersjach językowych (niemieckiej, czeskiej i angielskiej), w łącznym nakładzie 25.000 egzemplarzy. Adresatami wydawnictwa są turyści oraz mieszkańcy Jeleniej Góry. Kolportaż folderów odbywa się w punktach informacji turystycznej na terenie Jeleniej Góry, powiatu jeleniogórskiego oraz poprzez Dolnośląską Organizację Turystyczną. Foldery dystrybuowane są podczas targów turystycznych w kraju i za granicą, a także podczas imprez kulturalnych, turystycznych i sportowych organizowanych na naszym terenie.	Urząd Miasta Jelenia Góra (Wydział Kultury i Turystyki)
2	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych na kwotę 172.711,00 zł. Liczba ubiegających się o dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych ogółem wyniosła 422 osób, w tym 157 opiekunów. Wyplacono dofinansowanie dla 190 osób, w tym 86 opiekunów.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznych w Jeleniej Górze
3	Wspólna realizacja projektu „AIKIDO dla wszystkich: droga harmonii i spotkania”, którego treningi odbywały się naprzemiennie w Zgorzelcu i Görlitz. Jego celem była aktywizacja ruchowa osób z niepełnosprawnościami oraz bez nich w duchu filozofii dalekiego wschodu. Z terenu Jeleniej Góry i okolic w projekcie udział wzięło 8 beneficjentów.	Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych
4	Realizacja projektu „Dolny Śląsk wczoraj, Dolny Śląsk dzisiaj – upowszechnienie turystyki i walorów turystycznych regionu” - dofinansowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, którego celem była aktywizacja seniorów w połączeniu z promocją walorów turystycznych Dolnego Śląska. Opiekunem projektu był Klub Seniora i Wolontariusza.	
5	Organizacja wycieczek: <ul style="list-style-type: none"> • na zamek Grodziec • do Lwówka Śląskiego na Agatowe Lato Realizatorem był Klub Seniora i Wolontariusza.	
6	Realizacja przez Stowarzyszenie Inwalidów Wzroku dwóch projektów pn. „Spacer z fauną i florą”	
7	„Integracyjny Turniej Piłki Siatkowej na Siedząco” - 6 października 2018 r. w Hali Sportowej Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej w Jeleniej Górze odbył się Integracyjny Turniej Piłki Siatkowej na Siedząco o Puchar Prezydenta Miasta Jeleniej Góry. Wzięło w nim udział 12 drużyn. Głównym założeniem projektu była integracja osób niepełnosprawnych poprzez sport i rekreację. Uczestnicy turnieju otrzymali dyplomy, medale, puchary i nagrody rzeczowe. Impreza ma charakter cykliczny i została dofinansowana z budżetu Miasta Jelenia Góra.	Fundacja CUD
8	Zorganizowanie: <ul style="list-style-type: none"> • wycieczki na Śnieżkę w dniu Św. Wawrzyńca, 	Stowarzyszenie Osób Przewlekłe

	<ul style="list-style-type: none"> wycieczki do Czech (zwiedzanie Trutnowa). 	Chorych „ Pomocna Dłoń”
9	Promocja zdrowego stylu życia i aktywnego wypoczynku osób niepełnosprawnych poprzez: zajęcia edukacyjne i wycieczki turystyczne dostosowane do możliwości tych osób.	Centrum Kształcenia Ustawicznego w Jeleniej Górze
10	Umożliwianie osobom niepełnosprawnym pełnego udziału w regularnej, grupowej aktywności fizycznej poprzez organizację spacerów Nordic Walking, ćwiczeń na matach, aerobiku, zajęć z elementami tańca, gra w bocce (45 osób niepełnosprawnych). Realizacja rehabilitacji leczniczej poprzez udział w indywidualnej formie terapii (zaleconej przez lekarza Zakładu) oraz realizacja zabiegów leczniczych zlecanych poza Zakładem.	Zakład Aktywności Zawodowej „ROSA” Caritas Diecezji Legnickiej
11	Promocja aktywnego stylu życia przez udział członków PZN w: <ul style="list-style-type: none"> wędrówkach z Kijami w dniu 05.05.2018 r. zorganizowanymi przez Poseł na Sejm RP Zofię Czernow (uczestniczyło 10 osób), spływie pontonowym w dniu 28.07.2018 r. (uczestniczyło 20 osób). Realizacja zadania pn. „Karpacz widziany inaczej”. Realizacja zadania pn. „Miasto Wrocław, Jawor, Bolesławiec, Złotoryja oraz wieś Kliczków i Grodziec” poprzez: <ul style="list-style-type: none"> wycieczkę do Wrocławia w dniu 19.09.2018 r. (uczestniczyły 42 osoby) wycieczkę do Bolesławca i Kliczkowa w dniu 13.10.2018 r. (uczestniczyły 42 osoby). 	Polski Związek Niewidomych Okręg Dolnośląski Koło w Jeleniej Górze
12	Organizacja jedno – lub dwudniowych wycieczek krajoznawczych o różnym stopniu trudności (2018r. w 6 wycieczkach udział wzięło ponad 280 osób). Organizacja 4 wycieczek turystycznych - kilkudniowych (196 uczestników).	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Jeleniej Górze
13	Uczestnictwo Członków SIW-u w imprezach turystycznych: <ul style="list-style-type: none"> „Spacer z fauną i florą” - Afrykanarium we Wrocławiu, zwiedzanie „Parku Miniatur zabytków Dolnego Śląska”, Schronisko „Szwajcarka” w Karpnikach. 	Stowarzyszenie Inwalidów Wzroku
14	Organizacja wycieczki krajoznawczej do Wrocławia (22 września) – 36 uczestników, w tym 18 osób niepełnosprawnych. Aktywne uczestnictwo w wydarzeniach sportowych organizowanych przez m.in. TKKF Karkonosze oraz w VI Turnieju Piłki Siatkowej na Siedząco o Puchar Prezydenta Jeleniej Góry.	Jeleniogórskie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci z Zespołem Downa
15	Możliwość wyboru przez studentów spośród różnych aktywności dostosowanych do swoich możliwości bądź zainteresowań. Mogą także nieodpłatnie korzystać z zaplecza sportowo-rekreacyjnego, dostępnego na uczelni .	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze
16	Umożliwianie osobom niepełnosprawnym udziału w regularnej aktywności fizycznej, przez: <ul style="list-style-type: none"> organizowanie na terenie szkoły imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych, udział uczniów w regionalnych i ogólnopolskich zawodach sportowych osób niepełnosprawnych (Dolnośląski Turniej Badmintona Olimpiad Specjalnych, Dolnośląski Mityng Gimnastyczny Olimpiad Specjalnych, Dolnośląski Mityng Lekkoatletyczny Olimpiad Specjalnych, Ogólnopolskie Igrzyska Olimpiad specjalnych, Integracyjny Turniej Piłki Siatkowej Na Siedząco. spotkania zw srebrną medalistką Igrzysk Paraolimpijskich w Rio de Janerio i MŚ w Londynie Panią Lucyną Kornobys, współpraca z Olimpiadami Specjalnymi Polska, współpraca z Fundacją CUD, korzystanie przez uczniów Ośrodka z basenów Termy Cieplickie. 	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Jeleniej Górze
17	Udział w zajęciach wychowania fizycznego w miarę możliwości psychofizycznych	Zespół Szkół

	uczniów oraz wg zaleceń lekarskich, udział w rajdach i zawodach sportowych, udział w Szkolnym Dniu Sportu Udział osób niepełnosprawnych w wycieczkach, rajdach szkolnych i warsztatach geograficznych. Tydzień Promocji Zdrowia – impreza szkolna promująca zdrowy styl życia, w której udział wzięli specjaliści z zakresu zdrowia fizycznego i psychicznego.	Ogólnokształcących nr 1 w Jeleniej Górze
18	Dostosowanie zajęć z wychowania fizycznego do możliwości i potrzeb uczniów niepełnosprawnych.	Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 2 w Jeleniej Górze
19	Organizacja zawodów sportowych i turniejów dla uczniów z orzeczeniami - mecze nauczyciele kontra uczniowie. Uczestnictwo młodzieży z orzeczeniem o niepełnosprawności w zawodach sportowych. Udział młodzieży przewlekle chorej w koncertach organizowanych przez filharmonię, spektaklach teatralnych, wystawach i innych akcjach organizowanych w szkole, konkursach, wycieczkach turystyczno-krajoznawczych. Udział uczniów o specjalnych potrzebach w programach edukacyjnych związanych z profilaktyką dotyczącą szkodliwości palenia tytoniu, zagrożenia chorobą nowotworową, profilaktyki uzależnień.	Zespół Szkół Technicznych „Mechanik” w Jeleniej Górze
20	Organizacja zajęć gimnastyki korekcyjnej oraz zajęć tanecznych. Organizacja wycieczek turystycznych oraz różnorodnych form aktywności sportowej dzieci.	Zespół Szkół Elektronicznych i Gimnazjum nr 3 w Jeleniej Górze
21	Udział młodzieży z orzeczeniami o niepełnosprawności w zajęciach dodatkowych rozwijających zainteresowania i uzdolnienia. Organizowanie wycieczek integracyjnych, turystyczno-krajoznawczych oraz dydaktycznych.	Zespół Szkół Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze
22	Promocja zdrowego stylu życia i aktywnego wypoczynku osób niepełnosprawnych przez: zajęcia edukacyjne, zajęcia sportowe i dodatkowe -rozwijające zainteresowania i indywidualne uzdolnienia. Redagowanie gazetki szkolnej promującej aktywny i zdrowy tryb życia. Zapewnienie możliwości uczestnictwa dzieci z niepełnosprawnościami w turystycznych i sportowych imprezach szkolnych.	Zespół Szkół Przyrodniczo-Usługowych i Bursy Szkolnej w Jeleniej Górze
23	Realizacja celu przez: <ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowania fizycznego, • wycieczki turystyczne z uwzględnieniem potrzeb i możliwości osób z niepełnosprawnościami. 	Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze
24	Realizacja celu przez: <ul style="list-style-type: none"> • promocję zdrowego stylu życia poprzez udział uczniów niepełnosprawnych w edukacyjnych, sportowych, dodatkowych rozwijających zainteresowania i zdolności uczniów niepełnosprawnych, • zapewnienie możliwości uczestnictwa w zajęciach wych. fiz. na miarę możliwości i potrzeb uczniów niepełnosprawnych, • dostosowanie programu wycieczek klasowych do możliwości uczniów niepełnosprawnych, • udział młodzieży niepełnosprawnej w wycieczkach turystycznych i dydaktycznych. 	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Jeleniej Górze
25	Organizowanie: wycieczek turystycznych z udziałem uczniów niepełnosprawnych, różnorodnych form aktywności sportowej dla dzieci pełnosprawnych i dzieci z niepełnosprawnościami.	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Jeleniej Górze
26	Realizacja Programu profilaktycznego szkoły. Kampania na temat zdrowego odżywiania (promocja zdrowego trybu życia i aktywnego wypoczynku): zajęcia edukacyjne, sportowe, zajęcia dodatkowe rozwijające zainteresowania.	Szkoła Podstawowa nr 3 w Jeleniej Górze
27	Promocja zdrowego stylu życia i aktywnego wypoczynku osób	Szkoła Podstawowa

	<p>z niepełnosprawnościami poprzez: zajęcia edukacyjne, zajęcia sportowe, zajęcia dodatkowe rozwijające zainteresowania i uzdolnienia.</p> <p>Uczniowie z niepełnosprawnościami uczestniczą w zajęciach sportowych, turystycznych i rekreacyjnych zgodnie z zaleceniami lekarskimi.</p> <p>Zapewnienie możliwości uczestnictwa w zajęciach wychowania fizycznego na miarę możliwości i potrzeb ucznia z niepełnosprawnością.</p> <p>Dostosowanie programu wycieczek klasowych do możliwości uczniów niepełnosprawnością.</p>	nr 5 w Jeleniej Górze
28	<p>Promocja zdrowego stylu życia i aktywnego wypoczynku osób niepełnosprawnych</p> <p>Uczniowie niepełnosprawni uczestniczą w zajęciach sportowych, turystycznych zgodnie z zaleceniami lekarskimi</p> <p>Zapewnienie możliwości uczestnictwa w zajęciach wychowania fizycznego na miarę możliwości i potrzeb ucznia niepełnosprawnego</p> <p>Dostosowanie programu wycieczek klasowych do możliwości uczniów niepełnosprawnych.</p>	Szkoła Podstawowa nr 6 w Jeleniej Górze
29	<p>Kampania na temat sposobu zdrowego odżywiania (promocja zdrowego stylu życia i aktywnego wypoczynku), zajęcia sportowe, edukacyjne, zajęcia dodatkowe rozwijające uzdolnienia i zainteresowania. Program profilaktyczny szkoły.</p>	Szkoła Podstawowa nr 7 w Jeleniej Górze
30	<p>Promowanie zdrowego stylu życia w trakcie zajęć wychowawczych.</p> <p>Organizowanie spotkań z przedstawicielami Policji, w okresie przedwakacyjnym, na których omawiane są zasady bezpiecznego wypoczynku.</p> <p>Dostosowywanie planów wycieczek klasowych do możliwości uczniów z niepełnosprawnościami.</p>	Szkoła Podstawowa nr 8 w Jeleniej Górze (placówka z oddziałami integracyjnymi)
31	<p>Promocja zdrowego trybu życia, aktywności fizycznej, zdrowego odżywiania - zawody sportowe, apele szkolne, pogadanki. Gimnastyka korekcyjna, korzystanie z bazy sportowej, nauka pływania, projekty edukacyjne.</p>	Szkoła Podstawowa nr 13 w Jeleniej Górze
32	<p>Udział dzieci w zajęciach gimnastyki korekcyjnej w MOS.</p> <p>Udział dzieci niepełnosprawnych w codziennych spacerach oraz zabawach na świeżym powietrzu w ogrodzie przedszkolnym, uczestniczą w spotkaniach z ludźmi promującymi zdrowy styl życia.</p>	Miejskie Przedszkole nr 2 w Jeleniej Górze

Podsumowanie

Rok 2018 był ostatnim rokiem realizacji *Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych DOMINO III*. Poszczególne jednostki zaangażowane w działania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowały cele Programu na przestrzeni ostatnich pięciu lat (2014-2018).

Cele przyjęte w *Programie* wskazywały instytucjom i organizacjom kierunki działań, od walki z dyskryminacją, poprzez tworzenie mechanizmów wyrównywania szans i warunków do pełnego korzystania z przysługujących praw, aż do jak najpełniejszej integracji osób niepełnosprawnych.

Większość z założonych przez *Program* celów zostało zrealizowanych, co przyczyniło się do aktywizacji społecznej i zawodowej oraz polepszenia jakości życia osób niepełnosprawnych w Jeleniej Górze. Szereg rozpoczętych w latach 2014-2018 działań na rzecz osób niepełnosprawnych będzie kontynuowanych w przyszłości np. organizacja półkolonii dla dzieci niepełnosprawnych w okresie ferii i wakacji szkolnych. Niektóre z celów będą wymagały od realizatorów większej uwagi i zaangażowania niż dotychczas. Priorytetowe znaczenie będą miały kwestie: dostępności przestrzeni publicznej dla osób niepełnosprawnych czy zapewnienia opieki wytchnieniowej.

Uchwałą Rady Miejskiej Jeleniej Góry Nr 55.VI.2019 z dnia 6 marca 2019r., przyjęty został „*Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych DOMINO IV na lata 2019-2024*”.

Z up. Prezydenta Miasta
Jeleniej Góry
Janusz Łyczko
Zastępca Prezydenta Miasta